

Župančičeva 3, p.p. 644a, 1001 Ljubljana

T: 01 369 66 00

F: 01 369 66 09

E: gp.mf@gov.si

Številka: IPP 007-521/2021
Ljubljana, 2021
EVA 2021-1611-0037
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Predlog Zakona o izmenjavi elektronskih računov in drugih elektronskih dokumentov – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade:
<p>Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na svoji ... seji dne ... pod točko ... sprejela naslednji</p> <p style="text-align: center;">SKLEP:</p> <p>Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o izmenjavi elektronskih računov in drugih elektronskih dokumentov (EVA 2021-1611-0037) in ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po rednem postopku.</p> <p style="text-align: right;">mag. Janja Garvas Hočevar v. d. generalne sekretarke</p>
Priloga: – besedilo predloga zakona
Sklep prejmejo: – Državni zbor Republike Slovenije, – vsa ministrstva, – Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo, – Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije, – Urad Vlade Republike Slovenije za komuniciranje, – Uprava Republike Slovenije za javna plačila.
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
/
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
– Milena Bremšak, generalna direktorica Direktorata za javno računovodstvo, Ministrstvo za finance – mag. Aleksandra Miklavčič, generalna direktorica Uprave Republike Slovenije za javna plačila

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

Pri pripravi gradiva niso sodelovali zunanji strokovnjaki in niso nastali s tem povezani stroški, ki bremenijo javnofinančna sredstva.

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

- mag. Andrej Šircelj, minister za finance,
- mag. Kristina Šteblaj, državna sekretarka, Ministrstvo za finance,
- Milena Bremšak, generalna direktorica Direktorata za javno računovodstvo, Ministrstvo za finance,
- mag. Aleksandra Miklavčič, generalna direktorica Uprave Republike Slovenije za javna plačila.

5. Kratek povzetek gradiva:

S predlogom zakona se zagotavlja pravna kontinuiteta na področju prenosa in izvajanja Direktive 2014/55/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o izdajanju elektronskih računov pri javnem naročanju (UL L št. 133 z dne 6. 5. 2014, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2014/55/EU), ki je bila prenesena v pravni red Republike Slovenije z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o opravljanju plačilnih storitev za proračunske uporabnike (Uradni list RS, št. 47/19; v nadaljnjem besedilu: novela ZOPSPU-1A).

Namen Direktive 2014/55/EU je zavezati vse kategorije naročnikov, kot jih opredeljujejo področne direktive EU in področni zakoni držav članic, da sprejmejo in obdelajo e-račune, če so skladni z evropskim standardom za izdajanje e-računov in katero koli od sintaks s seznama, ki sta določena v vsakokratnem izvedbenem sklepu Evropske komisije, objavljenem v Uradnem listu Evropske unije v skladu z Direktivo 2014/55/EU.

Z uveljavitvijo evropskega standarda za izdajanje e-računov je domačim in tujim gospodarskim subjektom olajšan nastop na notranjem trgu Evropske unije, zlasti pri izvajanju čezmejnih javnih naročil ali na področju trgovine. Na ta način se izboljšuje konkurenčnost in pravna varnost gospodarskih subjektov ter odpravljajo administrativne, pravne, tehnične in druge ovire, ki nastajajo zaradi nezdržljivosti nacionalnih standardov in predpisov držav članic Evropske unije, ki urejajo izdajanje e-računov. S tem se spodbuja razvoj elektronskega poslovanja in državam članicam, naročnikom ter gospodarskim subjektom omogoča ustvarjanje znatnih koristi z vidika prihrankov, vpliva na okolje in zmanjševanja upravne obremenitve.

Ob izvajanju določb novele ZOPSPU-1A, ki urejajo izmenjavo e-računov in obveznosti naročnikov, se je v praksi izkazalo, da je to področje normativno podnormirano in ne zajema vseh razmerij med izdajatelji in prejemniki e-računov in drugimi udeleženci v sistemih izmenjave e-računov, kot so npr. ponudniki storitev procesne obdelave podatkov oziroma ponudniki e-poti, potrošniki ter da niso urejene posebnosti, vezane na identifikacijo e-računov za davčne namene. Ker to področje zajema širši krog subjektov in razmerij med temi subjekti predlagatelj ocenjuje, da je potrebno ta razmerja in posebnosti v zvezi z izmenjavo e-računov in drugih e-dokumentov urediti s posebnim zakonom in podzakonskimi predpisi.

Predlog zakona ureja tudi vzpostavitev in vodenje enotnega nacionalnega registra prejemnikov in izdajateljev e-računov in e-dokumentov ter ponudnikov e-poti (v nadaljnjem besedilu: Register e-poslovanja), ki ga bo vodila Gospodarska zbornica Slovenije.

Zaradi zagotavljanja varne in zanesljive izmenjave e-računov in e-dokumentov ter kakovosti teh storitev, ureja predlog zakona obveznosti ponudnikov e-poti ter preglednost njihovega poslovanja in zaračunavanja stroškov ter nadomestil in obveznosti v zvezi s hrambo podatkov in e-računov.

V primerjavi z obstoječim ZOPSPU-1, ki ureja obveznost izmenjave e-računov za poslovne subjekte, ki vstopajo v obligacijska razmerja s proračunskimi uporabniki oziroma naročniki, se s predlogom tega zakona obveznost izmenjave e-računov razširja na vse gospodarske subjekte in njihova medsebojna obligacijska razmerja. To pomeni, da morajo poslovni subjekti izdajati drugim poslovnim subjektom izključno e-račune.

Predlog zakona varuje potrošnike tako, da tej kategoriji prejemnikov e-računov omogoča, da se prostovoljno odločijo, ali bodo prejeli e-račune ali pa klasične račune v fizični / papirni obliki. Poslovni subjekti in proračunski uporabniki lahko potrošnikom izdajajo e-račune, če je potrošnik podal soglasje oziroma je tako predhodno dogovorjeno s pogodbo ali splošnimi pogoji poslovanja, ki se uporabljajo in veljajo kot pogodba. Kadar poslovni subjekt ali proračunski uporabnik izda e-račun potrošniku, mora e-računu priložiti vizualizirano vsebino računa v PDF, TIFF ali drugem standardnem formatu, ki omogoča preprost vpogled v vsebino računa. Potrošnik lahko kadar koli prekliče soglasje za prejemanje e-računov in od poslovnega subjekta ali proračunskega uporabnika zahteva, da mu račune pošilja v papirni obliki.

Predlog zakona poleg obveznih podatkov na e-računu, določenih z Direktivo 2014/55/EU, ureja tudi enkratno identifikacijsko oznako e-računa, ki se programsko ustvarja v informacijskem sistemu Finančne uprave Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: FURS ali davčni organ) na podlagi določenega niza podatkov in je potrdilo, da je bil izdani e-račun prijavljen davčnemu organu. Obvezen podatek na e-računu je tudi zaščitna oznaka izdajatelja e-računa, s katero je izdani e-račun povezan z zavezancem za izvajanje postopka potrjevanja računov in je podatek za ugotavljanje pristnosti izvora računa.

Postopek potrjevanja e-računa za dobavo blaga ali storitev je sestavljen iz pošiljanja podatkov o e-računu davčnemu organu, obdelave podatkov o e-računu, dodelitve enkratne identifikacijske oznake e-računa v informacijskem sistemu davčnega organa in pošiljanja enkratne identifikacijske oznake e-računa izdajatelju e-računa. Zato predlog zakona podrobneje ureja tudi podatke o e-računu, ki jih mora izdajatelj sporočiti davčnemu organu za namen potrjevanja e-računa in dodelitve enkratne identifikacijske oznake e-računa.

V 4. členu predloga zakona so opredeljene tudi izjeme, za katere se zakon ne uporablja. Razlogi za te izjeme so podrobneje opredeljeni v obrazložitvi navedenega člena.

Glede na posebnosti in normativna področja, ki jih predlog zakona ureja, je nadzor nad njegovim izvajanjem dodeljen v pristojnost trem organom, in sicer Upravi Republike Slovenije za javna plačila (v nadaljnjem besedilu: UJP), FURS in Tržnemu inšpektoratu Republike Slovenije.

Zaradi zakonitosti poslovanja zavezancev za davek na dodano vrednost in drugih subjektov, ki jih predlog zakona zavezuje, so v kazenskih določbah predloga zakona opredeljeni prekrški in globe za posamezne prekrške, pri čemer so v zakonu predvidene strožje sankcije za hujše prekrške in posebej hude prekrške.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA
b)	uskklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA
e)	socialno področje	DA
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

V zvezi z izvajanjem določb predloga zakona, ki urejajo davčno potrjevanje e-računov, ocenjeni stroški za nadgradnjo informacijske podpore FURS za potrjevanje e-računov znašajo približno

270.000 evrov. Ta sredstva bodo zagotovljena v okviru rednih proračunskih sredstev, ki jih FURS prejema za dograditve in vzdrževanje informacijskega sistema. Predvideni rok za razvoj oziroma nadgradnjo informacijskega sistema FURS za namen izvajanja tega zakona je 12 mesecev.

Na podlagi veljavnega ZOPSPU-1 morajo vsi proračunski uporabniki prejemati izključno e-račune, zato določitev obveznosti prejemanja e-računov, izdanih v skladu z evropskim standardom, od UJP in proračunskih uporabnikov ne zahteva prilagoditve obstoječega poslovanja oziroma nabav nove strojne in programske opreme, drugih materialnih stroškov ali stroškov dela.

Za potrjevanje e-računov pri davčnem organu in elektronsko podpisovanje sporočila s podatki o e-računu so proračunskim uporabnikom in drugim zavezancem na voljo namenska digitalna potrdila, ki jih brezplačno izdaja Ministrstvo za javno upravo.

Za izvajanje 21. člena predloga zakona, ki ureja nadzor, niso predvidena dodatna proračunska sredstva. UJP, FURS in Tržni inšpektorat Republike Slovenije bodo izvajali nadzor v okviru obstoječih kadrovske kapacitet in zagotovljenih proračunskih sredstev.

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
II. Finančne posledice za državni proračun				
<p>II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene: /</p> <p>II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo: /</p>				

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

/

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

DA

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

– Skupnosti občin Slovenije SOS:

DA

– Združenju občin Slovenije ZOS:

DA

– Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS:

DA

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani: /

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani. /

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

NE

Gradivo je bilo objavljeno na državnem portalu E-uprava oziroma podportalu E-demokracija v rubriki »Predpisi v pripravi«.

Datum objave: .

V razpravo so bili vključeni: /

- nevladne organizacije,
- predstavniki zainteresirane javnosti,
- predstavniki strokovne javnosti.

Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 117/06-ZDavP-2, 23/14, 50/14, 19/15 – odl. US, 102/15 in 7/18), kar je razvidno iz objave gradiva na državnem portalu E-uprava oziroma podportalu E-demokracija.

Dne je bil predlog zakona poslan v medresorsko usklajevanje vsem ministrstvom in Službi Vlade Republike Slovenije za zakonodajo ter naslednjim organom oziroma subjektom _____

Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo /

Upoštevani so bili: /

- v celoti,
- večinoma,

- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:

_____ /

Poročilo je bilo dano _____ /

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

DA

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

DA

mag. Andrej Šircelj,
minister

PRILOGE:

- Predlog sklepa Vlade Republike Slovenije
- Predlog zakona
- Obrazec – priloga 2
- Korelacijska tabela
- Izjava o skladnosti
- MSP test
- Osnutki podzakonskih predpisov, katerih izdajo določa predlog zakona:
 - o Predlog Pravilnika o _____
 - o Predlog Pravilnika o _____
 - o Predlog Pravilnika o _____

VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

EVA 2021-1611-0037

Številka:

Datum:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na svoji ... seji dne ... pod točko ... sprejela naslednji

SKLEP:

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o izmenjavi elektronskih računov in drugih elektronskih dokumentov (EVA 2021-1611-0037) in ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po rednem postopku.

mag. Janja Garvas Hočevar
v. d. generalne sekretarke

Priloga:

- besedilo predloga zakona

Sklep prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije,
- vsa ministrstva,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo,
- Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije,
- Urad Vlade Republike Slovenije za komuniciranje,
- Uprava Republike Slovenije za javna plačila.

ZAKON
O IZMENJAVI ELEKTRONSKIH RAČUNOV IN DRUGIH ELEKTRONSKIH DOKUMENTOV -
ZIERDED

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Uporaba e-računov je v slovenski pravni red vpeljana z Zakonom o opravljanju plačilnih storitev za proračunske uporabnike (Uradni list RS, št. 59/10), ki je začel veljati 7. 8. 2010. Na podlagi 26. člena omenjenega zakona je bila pri Upravi Republike Slovenije za javna plačila (v nadaljnjem besedilu: UJP) vzpostavljena enotna vstopna oziroma izstopna točka, prek katere neposredni in posredni uporabniki državnega in občinskih proračunov (državni organi, občine, javni zavodi, javne agencije, javni skladi ...) in Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije ter Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: proračunski uporabniki) pošiljajo ali prejemajo e-račune. S tem je Republika Slovenija postala ena izmed prvih držav članic Evropske unije, ki so vpeljale poslovanje z e-računi.

Na podlagi novele zakona ZOPSPU-A (Uradni list RS, št. 111/13) morajo vsi proračunski uporabniki od 1. januarja 2015 dalje prejemati račune in spremljajoče dokumente izključno v elektronski obliki. Pravne in fizične osebe (v nadaljnjem besedilu: gospodarski subjekti), ki za proračunske uporabnike dobavljajo blago, izvajajo storitev ali izvajajo gradnjo, morajo proračunskim uporabnikom pošiljati e-račune le prek spletne aplikacije UJP ali prek zainteresiranih ponudnikov plačilnih storitev in ponudnikov procesne obdelave podatkov (v nadaljnjem besedilu: udeleženci sistema izmenjave e-računov), ki imajo z UJP sklenjeno pogodbo o izmenjavi e-računov.

Na območju Republike Slovenije se uporablja standard e-SLOG, ki je enotna standardizirana oblika e-računa, ki jo je pripravila Gospodarska zbornica Slovenije (v nadaljnjem besedilu: GZS). GZS je s projektom e-SLOG uspel povezati interese in strokovnjake iz več kot 100 podjetij in jih združiti pri pripravi in uveljavljanju enotnih slovenskih priporočil, ki poslovnim subjektom omogočajo elektronsko poslovanje. Rezultat projekta so standardi za elektronske dokumente: naročilnico, dobavnico in račun. V letu 2010 je pripravljen e-SLOG enostavni eRačun verzija 1.5, leta 2014 je v delovni skupini pripravljena verzija 1.6, v letu 2016 pa so v dokumentacijo eRačuna vključeni tudi elementi za davčno potrjevanje računov in pripravljen eRačun verzija 1.6.1. Nosilec avtorskih pravic za eSLOG priporočil je GZS, v pripravo in vzdrževanje priporočil pa sta vključena Nacionalni forum za eRačun, katerega član je tudi UJP, ter Sekcija Ponudnikov poslovnih programov S3P pri Združenju za informatiko in telekomunikacije (**vir: spletna stran GZS - Združenje za informatiko in telekomunikacije*).

Iz letnih poslovnih poročil UJP je razvidno, da je bilo prek enotne vstopne/izstopne točke izmenjano naslednje število e-računov:

- v letu 2015 skupaj 4.455.003 (od tega 3.994.142 prejetih e-računov in 460.861 izdanih e-računov);
- v letu 2016 skupaj 4.525.902 (od tega 4.015.598 prejetih e-računov in 510.304 izdanih e-računov);
- v letu 2017 skupaj 4.675.727 (od tega 4.080.214 prejetih e-računov in 595.513 izdanih e-računov);
- v letu 2018 skupaj 4.867.442 (od tega 4.161.072 prejetih e-računov in 706.370 izdanih e-računov);
- v letu 2019 skupaj 5.100.762 (od tega 4.216.425 prejetih e-računov in 884.337 izdanih e-računov);

- v letu 2020 skupaj 4.895.719 (od tega 3.830.299 prejetih e-računov in 1.065.420 izdanih e-računov).

Navedeni trend povečanja števila e-računov se bo nadaljeval tako, da bo na letni ravni znašal več kot 6.000.000 e-računov.

V državah članicah Evropske unije in v tretjih državah se zdaj uporablja več svetovnih, nacionalnih in regionalnih standardov za izdajanje elektronskih računov (v nadaljnjem besedilu: e-računi), ki večinoma niso medsebojno povezljivi, kar povzroča pretirano zapletenost, pravno negotovost in dodatne stroške gospodarskim subjektom, ki uporabljajo e-račune v različnih državah članicah, ter tem subjektom omejuje dostop na nove trge zaradi novih in različnih standardov izdajanja e-računov ob njihovem sodelovanju pri izvajanju čezmejnih javnih naročil ter čezmejni trgovini oziroma ob vsakem dostopu na nov trg. Zato Direktiva 2014/55/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o izdajanju elektronskih računov pri javnem naročanju (UL L št. 133 z dne 6. 5. 2014, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2014/55/EU) ureja določitev evropskega standarda za izdajanje e-računov in seznama sintaks, ki ga Evropska komisija objavi v Uradnem listu Evropske unije.

Navedena direktiva zavezuje države članice, da naročnikom, ki izvajajo javna naročila, naložijo obveznost prejemanja in obdelave e-računov, če so skladni z evropskim standardom za izdajanje e-računov. Na ta način so zavarovane pravice in interesi domačih ali tujih gospodarskih subjektov, ki se odločijo, da bodo pri izvajanju javnega naročila ali koncesijske pogodbe ali pogodbe o javno zasebnem partnerstvu izdajali račune v skladu z navedenim evropskim standardom. S tem je izpolnjen temeljni namen Direktive 2014/55/EU, ki je bila sprejeta zaradi odprave pravnih in tehničnih ter administrativnih ovir, zapletov in stroškov gospodarskih subjektov pri čezmejni trgovini in čezmejnih javnih naročilih. S tem se spodbuja razvoj elektronskega poslovanja in državam članicam, naročnikom ter gospodarskim subjektom omogoča ustvarjanje znatnih koristi z vidika prihrankov, vpliva na okolje in zmanjševanja upravne obremenitve.

Vsebina Direktive 2014/55/EU je specifične tehnične narave in je vezana na določitev, vzdrževanje in nadaljnji razvoj ter uporabo evropskega standarda za semantični podatkovni model osrednjih elementov e-računa, ki ga je morala pripraviti pristojna evropska organizacija za standardizacijo, odobrila pa ga je Evropska komisija, skladno z zahtevami in merili, opredeljenimi v prvem odstavku 3. člena navedene direktive. V ta namen je bil izdan Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2017/1870 z dne 16. oktobra 2017 o objavi sklica na evropski standard za izdajanje elektronskih računov in seznama sintaks v skladu z Direktivo 2014/55/EU Evropskega parlamenta in Sveta (UL L št. 266 z dne 17. 10. 2017, str. 19).

Iz 9. člena Zakona o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/15 in 14/18; v nadaljnjem besedilu: ZJN-3), v katerem so opredeljena merila za pridobitev statusa naročnika, ter iz informativnega seznama naročnikov, ki je Priloga 3 Uredbe o informativnem seznamu naročnikov in obveznih informacijah v obvestilih za postopek naročila male vrednosti (Uradni list RS, št. 37/16), je razvidno, da več kot 95 % vseh naročnikov predstavljajo proračunski uporabniki, za katere velja ZOPSPU-1. Med preostale kategorije naročnikov, ki nimajo statusa proračunskega uporabnika, spadajo javni gospodarski zavodi, druge osebe javnega prava, javna podjetja, ki opravljajo eno ali več dejavnosti na infrastrukturnem področju, in drugi subjekti, ki jim je pristojni organ Republike Slovenije podelil posebne ali izključne pravice za opravljanje dejavnosti na infrastrukturnem področju (plin, toplota, električna energija, voda, storitve prevoza, pristanišča in letališča, poštne storitve, črpanje nafte in plina ali izkopavanje premoga ali drugega trdnega goriva).

Status naročnika in obveznosti zavezancev pri izvajanju javnih naročil so opredeljene tudi v drugih področnih zakonih, in sicer v Zakonu o javnem naročanju na področju obrambe in varnosti (Uradni list RS, št. 90/12, 90/14 – ZDU-11 in 52/16; v nadaljnjem besedilu: ZJNPOV) in Zakonu o nekaterih koncesijskih pogodbah (Uradni list RS, št. 9/19; v nadaljnjem besedilu: ZNKP), Zakonu o javno-zasebnem partnerstvu (Uradni list RS, št. 127/06) ter v Zakonu o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 32/93, 30/98 – ZZLPPO, 127/06 – ZJZP, 38/10 – ZUKN in 57/11 – ORZGJS40).

Prenos Direktive 2014/55/EU je v slovenski pravni red opravljen z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o opravljanju plačilnih storitev za proračunske uporabnike (Uradni list RS, št. 47/19; v nadaljnjem besedilu: novela ZOPSPU-1A), pri čemer je bilo upoštevano dejstvo, da so e-računi v slovenski pravni red vpeljeni z Zakonom o opravljanju plačilnih storitev za proračunske uporabnike (Uradni list RS, št. 59/10, 111/13 in 77/16 – ZOPSPU-1) oziroma z zdaj veljavnim Zakonom o opravljanju plačilnih storitev za proračunske uporabnike (Uradni list RS, št. 77/16 in 47/19; v nadaljnjem besedilu: ZOPSPU-1), ki ima na tem področju vlogo posebnega predpisa (lex specialis), ter dejstvo, da večino naročnikov predstavljajo proračunski uporabniki. Z novelo ZOPSPU-1A je veljavnost zakona izjemoma razširjena tudi na naročnike, ki nimajo statusa proračunskega uporabnika, in sicer v delu, ki se nanaša na obveznost prejemanja in obdelave e-računov, če so bili izdani v skladu z evropskim standardom za izdajanje e-računov. Na ta način je bilo z vidika ekonomičnosti zakonodajnega postopka in normativne preglednosti zagotovljeno, da se zaradi prenosa Direktive 2014/55/EU v slovenski pravni red ne spreminjajo in dopolnjujejo vsi navedeni zakoni na področju javnega naročanja, podeljevanja koncesij, izvajanja koncesijskih pogodb, urejanja javno-zasebnega partnerstva in podeljevanja drugih posebnih ali izključnih pravic gospodarskim subjektom na infrastrukturnem ali drugih področjih.

V Direktivi 2014/55/EU je med drugim predvideno, da novi evropski standard za izdajanje e-računov ne bi smel zamenjati obstoječih nacionalnih standardov in tudi ne omejevati njihove uporabe, če z njim niso v nasprotju, temveč bi moralo biti mogoče te standarde še naprej uporabljati vzporedno z njim. To pomeni, da se z navedeno direktivo in predlogom tega zakona ne posega v obstoječi standard e-SLOG.

Predlagatelj je hkrati s predlogom tega zakona pripravil tudi predlog Zakona o plačilnih in spremljajočih javnofinančnih storitvah, ki v prehodnih in končnih določbah predvideva prenehanje vseh določb ZOPSPU-1, vključno z določbami, s katerimi je bil opravljen prenos Direktive 2014/55/EU. Zaradi zagotovitve pravne kontinuitete pri izvajanju navedene direktive na območju Republike Slovenije ter skladnosti slovenskega pravnega reda s pravom Evropske unije, se s predlogom tega zakona ureja prenos navedene direktive tako, da zavezuje vse kategorije naročnikov.

Ob izvajanju določb ZOPSPU-1, ki urejajo izmenjavo e-računov in obveznosti naročnikov, se je v praksi izkazalo, da je to področje normativno podnormirano in ne zajema vseh razmerij med izdajatelji in prejemniki e-računov in drugimi udeleženci v sistemih izmenjave e-računov, kot so npr. ponudniki storitev procesne obdelave podatkov oziroma ponudniki e-poti, potrošniki ter da niso urejene posebnosti, vezane na identifikacijo e-računov za davčne namene. Ker to področje zajema širši krog subjektov in razmerij med temi subjekti predlagatelj ocenjuje, da je potrebno ta razmerja in posebnosti v zvezi z izmenjavo e-računov in drugih e-dokumentov urediti s posebnim zakonom in podzakonskimi predpisi.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Poglavitni cilji predloga zakona so:

- zagotovitev pravne kontinuitete v zvezi s prenosom določb Direktive 2014/55/EU v pravni red Republike Slovenije;
- ureditev Registra e-poslovanja;
- ureditev obveznosti naročnikov, izdajateljev e-računov in subjektov, ki ponujajo storitve izmenjave e-računov in e-dokumentov;
- ureditev postopka in načina izmenjave e-računov ter potrjevanja e-računov za davčne namene;
- spodbujanje in nadaljnji razvoj elektronskega poslovanja javne uprave in gospodarstva v skladu z usmeritvami in priporočili Evropske komisije in Vlade Republike Slovenije;

- izboljšanje konkurenčnosti in pravne varnosti gospodarskih subjektov ter odprava administrativnih, pravnih, tehničnih in drugih ovir, ki nastajajo zaradi nezdržljivosti nacionalnih standardov in predpisov držav članic Evropske unije, ki urejajo izdajanje e-računov;
- omogočanje ustvarjanja znatnih koristi za državo, naročnike in gospodarske subjekte z vidika prihrankov oziroma nižjih stroškov, vpliva na okolje in zmanjševanja administrativne obremenitve.

2.2 Načela

Najpomembnejša načela predloga zakona so:

- načelo sorazmernosti: predlog zakona se omejuje zgolj na nujno potrebne določbe, vezane na prenos določb Direktive 2014/55/EU, in na razmerja udeležencev sistema izmenjave e-računov;
- načelo razvoja elektronskega poslovanja in dostopnosti spletnih storitev javne uprave ter gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti delovanja javnega in zasebnega sektorja, ki zagotavlja polno izkoriščanje vseh gospodarskih in družbenih prednosti digitalne družbe;
- načelo varnosti in zanesljivosti izmenjave e-računov in e-dokumentov ter preglednosti in kakovosti poslovanja ponudnikov storitev izmenjave e-računov in e-dokumentov;
- načelo pravne varnosti gospodarskih subjektov: za naročnike, ki neutemeljeno zavračajo prejem in obdelavo e-računov, izdanih v skladu z evropskim standardom, so v predlogu zakona predvidene sankcije, s čimer se prispeva k večji pravni varnosti gospodarskih subjektov pri sklepanju in izvajanju pogodb o izvedbi javnega naročila, koncesijskih pogodb in pogodb o javno-zasebnem partnerstvu;
- načelo varstva potrošnikov – za izdajanje e-računov potrošnikom je potrebno njihovo predhodno soglasje.

2.3 Poglavitne rešitve

S predlogom zakona se v pravni red Republike Slovenije prenaša Direktiva 2014/55/EU tako, da se bo zakon uporabljal za e-račune, ki so izdani v skladu z obstoječim slovenskim standardom e-SLOG, in hkrati tudi za druge oblike e-računov, če so skladne z evropskim standardom za izdajanje e-računov in katero koli od sintaks s seznama, ki sta določeni v vsakokratnem izvedbenem sklepu Evropske komisije, objavljenem v Uradnem listu Evropske unije v skladu z Direktivo 2014/55/EU. Gre za e-račune, ki jih na podlagi pogodb in naročilnic za izvedbo javnega naročila ali drugih aktov, sklenjenih na podlagi oddanih javnih naročil ali koncesijskih pogodb ali pogodb o javno-zasebnem partnerstvu, prejmejo proračunski uporabniki in osrednji nabavni organi ter subjekti, ki izpolnjujejo pogoje za status naročnika, določeni v ZJN-3 in v področnih zakonih, ki urejajo podeljevanje koncesij in javno-zasebno partnerstvo (v nadaljnjem besedilu: naročniki).

Direktiva 2014/55/EU se uporablja za e-račune, izdane na podlagi izvajanja pogodb, za katere se uporabljajo naslednje direktive:

- Direktiva 2009/81/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o usklajevanju postopkov za oddajo nekaterih naročil gradenj, blaga in storitev, ki jih oddajo naročniki na področju obrambe in varnosti, ter spremembi direktiv 2004/17/ES in 2004/18/ES (UL L št. 216 z dne 20. 8. 2009, str. 76), nazadnje spremenjena z Uredbo Komisije (EU) št. 2015/2340/EU z dne 15. decembra 2015 o spremembi Direktive 2009/81/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede pragov za uporabo v postopkih za oddajo naročil (UL L št. 330 z dne 16. 12. 2015, str. 14), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2009/81/ES), ki je bila v slovenski pravni red prenesena z ZJNPOV;
- Direktiva 2014/23/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o podeljevanju koncesijskih pogodb (UL L št. 94 z dne 28. 3. 2014, str. 1), zadnjič spremenjena z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2017/2366 z dne 18. 12. 2017 o spremembi Direktive

2014/23/EU Evropskega parlamenta in Sveta glede mejnih vrednosti za uporabo v postopkih za oddajo naročil (UL L št. 337 z dne 19. 12. 2017, str. 21), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2014/23/EU), ki je bila v slovenski pravni red prenesena z ZNKP;

- Direktiva 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES (UL L št. 94 z dne 28. 3. 2014 str. 65; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2014/24/EU), ki je bila v slovenski pravni red prenesena z ZJN-3;
- Direktiva 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju naročnikov, ki opravljajo dejavnosti v vodnem, energetske in prometnem sektorju ter sektorju poštnih storitev, ter o razveljavitvi Direktive 2004/17/ES (UL L št. 94 z dne 28. 3. 2014 str. 243; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2014/25/EU), ki je bila v slovenski pravni red prenesena z ZJN-3.

Glede na navedeno je besedilo zakona oblikovano tako, da velja obveznost prejemanja in obdelave e-računov, če so izdani v skladu z evropskim standardom za izdajanje e-računov, za vse kategorije naročnikov, ki morajo izvajati javna naročila po navedenih predpisih EU in področnih zakonih Republike Slovenije. Zato je v predlogu zakona opredeljeno, da je pojem »naročnik« skupni izraz za naročnika, kot ga opredeljujejo zakoni, ki urejajo javno naročanje, ali koncedenta, kot ga opredeljuje zakon, ki ureja podeljevanje koncesij, ali javnega partnerja, kot ga opredeljuje zakon, ki ureja javno-zasebno partnerstvo.

Listine, ki se po tem zakonu obravnavajo kot e-računi in drugi e-dokumenti, so podrobneje opredeljene v 3. členu predloga zakona ter v obrazložitvi tega člena. V izogib nejasnosti predlagatelj zakona pojasnjuje, da pojma »e-račun« in »e-dokument« ne zajemata odločb, sklepov ali drugih listin, ki jih izdajajo in pošiljajo sodni, upravni, prekrškovni, nadzorni in drugi organi pri vodenju postopkov iz svoje pristojnosti. Za izdajanje in pošiljanje oziroma vročanje tovrstnih upravnih in sodnih aktov se uporabljajo področni predpisi, ki urejajo vodenje posameznega postopka.

Predlog zakona ureja tudi vzpostavitev in vodenje enotnega nacionalnega registra prejemnikov in izdajateljev e-računov in e-dokumentov ter ponudnikov e-poti, ki ga bo vodila Gospodarska zbornica Slovenije.

Zaradi zagotavljanja varne in zanesljive izmenjave e-računov in e-dokumentov ter kakovosti teh storitev, predlog zakona ureja obveznosti ponudnikov e-poti ter preglednost njihovega poslovanja in zaračunavanja stroškov ter nadomestil.

V primerjavi z obstoječim ZOPSPU-1, ki ureja obveznost izmenjave e-računov za poslovne subjekte, ki vstopajo v obligacijska razmerja s proračunskimi uporabniki oziroma naročniki, se s predlogom tega zakona obveznost izmenjave e-računov razširja na vse gospodarske subjekte in njihova medsebojna obligacijska razmerja. To pomeni, da morajo poslovni subjekti izdajati drugim poslovnim subjektom izključno e-račune.

Predlog zakona ureja tudi postopek potrjevanja e-računa pri davčnem organu ter hrambo podatkov in e-računov. Za pošiljanje podatkov o izdanih e-računih na FURS se implementira sistem davčnega potrjevanja e-računov, enakovreden obstoječemu sistemu za davčno potrjevanje gotovinskih računov. Sistem se je v petih letih delovanja izkazal za zanesljivega, učinkovitega in hitrega. S sistemom za davčno potrjevanje FURS vsako leto potrdi in evidentira približno eno milijardo računov (cca. 3 milijone računov na dan). Potrditev posameznega računa v povprečju traja zgolj 70 milisekund (7 stotink sekunde).

Programska oprema izdajatelja ob izdaji e-računa generirala elektronsko podpisano xml ali json sporočilo s podatki o izdanem e-računu in ga pošlje na FURS. Informacijski sistem FURS preveri poslane podatke in vrne enkratno identifikacijsko številko e-računa, ki se zapiše v e-račun. S takšnim postopkom FURS med izdajo verificira izdani e-račun.

Enkratna identifikacijska številka e-računa, ki je zapisana v e-računu, dokazuje, da je račun ustrezno evidentiran na FURS. Ustreznost potrditve e-računa lahko na podlagi zapisane enkratne identifikacijske številke e-računa prejemniki preverijo na spletnih straneh FURS ali z uporabo mobilnih aplikacij.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

V zvezi z izvajanjem določb predloga zakona, ki urejajo davčno potrjevanje e-računov, ocenjeni stroški za nadgradnjo informacijske podpore FURS za potrjevanje e-računov znašajo približno 270.000 evrov. Ta sredstva bodo zagotovljena v okviru rednih proračunskih sredstev, ki jih FURS prejema za dograditve in vzdrževanje informacijskega sistema pri izvrševanju državnega proračuna za leti 2021 in 2022. Predvideni rok za razvoj oziroma nadgradnjo informacijskega sistema FURS za namen izvajanja tega zakona je 12 mesecev.

Na podlagi veljavnega ZOPSPU-1 morajo vsi proračunski uporabniki prejemati izključno e-račune, zato določitev obveznosti prejemanja e-računov, izdanih v skladu z evropskim standardom, od UJP in proračunskih uporabnikov ne zahteva prilagoditve obstoječega poslovanja oziroma nabav nove strojne in programske opreme, drugih materialnih stroškov ali stroškov dela.

Za potrjevanje e-računov pri davčnem organu in elektronsko podpisovanje podatkov o e-računu so proračunskim uporabnikom in drugim zavezancem na voljo namenska digitalna potrdila, ki jih brezplačno izdaja Ministrstvo za javno upravo.

Za izvajanje 21. člena predloga zakona, ki ureja nadzor, niso predvidena dodatna proračunska sredstva. UJP, FURS in Tržni inšpektorat Republike Slovenije bodo izvajali nadzor v okviru obstoječih kadrovske kapacitete in zagotovljenih proračunskih sredstev.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje zakona so sredstva v državnem proračunu že zagotovljena, zato za obdobje, za katero je proračun že sprejet (leti 2021 in 2022), dodatna finančna sredstva niso potrebna.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1. Prikaz ureditve v drugih članicah EU

5.1.1. Italija

V Italiji je uporaba e-računov v javnih naročilih obvezna za ministrstva, davčne agencije in nacionalne varnostne agencije od junija 2014. Od 31. marca 2015 je obvezna za vse javne subjekte. Uporaba e-računov temelji na naslednjih pravnih instrumentih:

- [Italian law number 244 of 24 December 2007](#), določbe za pripravo letnih in dolgoročnih računovodskih izkazov države (Finance Act 2008);
- [Decree of 7 March 2008](#), identifikacija ponudnika sistema izmenjave za izdajanje elektronskih računov ter relativne lastnosti in dolžnosti;
- [Decree of 3 April 2013](#), uredba o izdaji, prenosu in prejemu elektronskih računov, ki se uporabljajo za javne organe;
- [Decree law of 24 April 2014](#), n. 66. Nujni ukrepi za konkurenčnost in socialno pravičnost (25. člen);

- [Circular of the State General Accounting Office number 37 of 4 November 2013](#), prva navodila za izvajanje uredbe o izdaji, prenosu in prejemu elektronskih računov, ki se uporabljajo za javne
- uprave;
- [Legislative decree n. 148/2018](#), Prenos Direktive o izdajanju elektronskih računov pri javnem naročanju 2014/55/EU.

Sistem izmenjave (*Sistema di Interscambio*) omogoča obdelavo e-računov. E-račun se lahko posreduje državnim upravam na več načinov, in sicer prek:

- certificirane elektronske pošte (CEM);
- spletne strani FatturaPA;
- SDICoop – storitev prenosa;
- storitve SDIFTP;
- SPCoop – storitev prenosa.

Italijanski operativni model za izdajanje e-računov temelji na enotnem eVozlišču *Sistema di Interscambio*, s katerim lahko pošiljatelje in prejemnike e-računov podpre njihov ponudnik storitev. Sistem izmenjave *Sistema di Interscambio* upravlja Agencija za prihodke s tehnologijo in operativno podporo IT ponudnika Sogei, ki je v lasti italijanskega Ministrstva za gospodarstvo in finance. Gospodarski subjekti predložijo e-račune v formatu FatturaPA v okviru *Sistema di Interscambio*, ki deluje kot eDelivery storitev, saj se e-račun posreduje javni upravi na podlagi identifikatorja naslovnika (Unique Office Code). Sistem izmenjave *Sistema di Interscambio* izvaja samo formalni nadzor.

Gospodarski subjekti in javni subjekti lahko uporabijo ponudnika rešitev za oddajanje in prejemanje e-računov in kontrolnih sporočil prek *Sistema di Interscambio*. E-računi se pošiljajo prek *Sistema di Interscambio* državnemu oddelku za računovodstvo, ki je odgovoren za izvajanje revizijskih funkcij na področju finančnega upravljanja javnih institucij in nadzora nad porabo javnih sredstev.

Prejemniki v javni upravi izberejo način, po katerem želijo prejemati e-račune prek *Sistema di Interscambio*:

- certificirana elektronska pošta (CEM);
- SDICoop – storitev sprejema;
- storitev SDIFTP;
- SPCoop – storitev sprejema.

Prejeti e-računi se avtomatsko obdelajo. Prejemniki v javni upravi prejete e-račune digitalno arhivirajo za deset let. V sistemu izmenjave *Sistema di Interscambio* se e-računi ne arhivirajo.

Agencija za prihodke je vzpostavila brezplačne storitve za podporo strokovnjakom na tem področju in jim olajšala prenos ter arhiviranje e-računov. Razvila je aplikacijo za pametne telefone, ki omogoča malim in srednje velikim podjetjem, da ustvarjajo in prenašajo e-račune.

Od januarja 2017 so vsi davčni zavezanci obvezni četrtletno pošiljati podatke o računih njihovi agenciji za prihodke (Revenue Agency).

Od januarja 2019 je obvezno izdajanje e-računov tudi za prodajo blaga in storitev med podjetji oz. gospodarskimi subjekti (angl. business to business; v nadaljnjem besedilu: B2B) in prodajo blaga in storitev neposredno kupcu oz. potrošniku (angl. business to consumer/costumers; v nadaljnjem besedilu: B2C). Obveza velja za davčne zavezance s sedežem na italijanskem ozemlju. Izjema so davčni zavezanci z letnim prometom manjšim od 65.000 EUR na osnovi oprostitve za male izdajatelje po 285. členu direktive o DDV. S tem tudi preneha obveznost pošiljanja podatkov o računih.

5.1.2. Švedska

Na Švedskem določata poslovanje z e-računi za osrednje vladne organe dva zakona, in sicer:

- [Ordinance for accounting](#) (Förordning (2000:606) om myndigheters bokföring §21f);
- [Ordinance for electronic information exchange](#) (Förordning (2003:770) om statliga myndigheters elektroniska informationsutbyte § 3).

V skladu z zgoraj navedenima odlokoma so bili izdani podrobnejši predpisi o obvezni uporabi e-javnih naročil v postopkih naročanja. Centralne vladne agencije so povezane z omrežjem PEPPOL (Pan-European Public Procurement OnLine) od novembra 2018 dalje.

Švedska je pripravila zakonodajo za izvajanje Direktive o izdajanju elektronskih računov pri javnem naročanju in predpisala obvezno uporabo e-računov za lokalne in regionalne vlade. Vlada je sprejela ukrepe, s katerimi od dobaviteljev zahteva, da pošljejo e-račune javnemu sektorju s 1. aprilom 2019. Zakon velja za pogodbe, podpisane po tem datumu, in da se omogoči lažji prehod za dobavitelje. Predlog predstavlja podpirne ukrepe za dobavitelje in tudi za občine, ki ne uporabljajo e-računov. Novi zakon je parlament potrdil junija 2018. Švedska uporablja standard PEPPOL BIS Billing 3.0.

Centralni organi uporabljajo platformo za prejemanje in obdelavo e-računov, katero upravljajo ponudniki rešitev v okviru sporazumov, ki jih sklenejo z Agencijo za pravne, finančne in upravne storitve. Švedska spodbuja uporabo omrežja PEPPOL za elektronsko naročanje, ki omogoča medsebojno sporazumevanje med javnim in gospodarskim sektorjem.

Lokalni in regionalni organi uporabljajo več platform. Švedska sledi modelu, po katerem se gospodarski subjekti in osrednji organi povežejo s ponudniki elektronskih rešitev, odgovornimi za prenos, sprejem in obdelavo e-računov. Na Švedskem uporabljene rešitve temeljijo na priporočilih podjetja Single Face To Industry (SFTI) glede standardov za sporočila in drugo infrastrukturo. Podjetje SFTI priporoča uporabo omrežja PEPPOL v švedskem javnem sektorju in njegovih dobaviteljih. SFTI vodita Švedsko združenje za lokalne skupnosti in regije (SKL), DIGG (Agencija za digitalno vladno) in Nacionalna agencija za javna naročila. SFTI sestavljajo javne uprave, gospodarski subjekti in IT ponudniki. Njen cilj je priporočiti standarde za e-javna naročila v javnem sektorju in podpreti njegovo uporabo. Dejavn je v mednarodni standardizaciji v CEN, OASIS in podobnih organizacijah.

5.1.3. Francija

Francija bo, po zakonu o proračunu za leto 2021, uvedla obvezne e-račune za vse domače B2B transakcije (izmenjava e-računov poteka le preko ponudnikov e-poti), za čezmejne B2B in domače B2C transakcije, pa bo obvezno e-poročanje. Obveznost prejema e-računov bo veljala za vse od začetka leta 2023, obvezna izdaja e-računov pa bo postopna, z letom 2023 za velika podjetja, 2024 za srednja in z letom 2025 za mala in mikro podjetja.

Trenutni predlog vključuje izmenjavo e-računov preko certificiranih ponudnikov e-poti, ki morajo zagotavljati hitro in varno interoperabilnost med različnimi ponudniki; to naj bi po njihovi oceni bila velika dodana vrednost ravno za podjetja (izdajatelje in prejemnike). Za mikro podjetja in državno upravo bo na voljo obstoječa platforma Chorus Pro. Zahteve glede ponudnikov e-poti so primerljive kot jih določa ta zakon v 8. in 9. členu, le da bo Francija zahtevala tudi certifikacijo ponudnikov e-poti.

5.1.4. Hrvaška

Republika Hrvaška je opravila prenos Direktive 2014/55/EU s sprejemom Zakona o izdajanju elektronskih računov pri javnem naročanju (hrv. Zakon o elektroničkom izdavanju računa u javnoj nabavi, Narodne novine, broj 94/2018, 24. 10. 2018), ki je dostopen na spletni strani https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2018_10_94_1817.html (v nadaljnjem besedilu: Zakon o e-računih). Na podlagi navedenega zakona je bil izdan pravilnik (hrv. Pravilnik o tehničkim elementima, izdavanju i razmjeni elektroničkog računa i pratećih isprava u javnoj nabavi), ki je dostopen na spletni strani

https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_03_32_676.html. Hrvaška izmenjuje e-račune v standardu UBL 2.1.

Navedeni zakon je začel veljati 1. 11. 2018, razen prvega odstavka 6. člena, ki naročnike zavezuje, da morajo prejemati in obdelovati e-račune, izdane v skladu z evropskim standardom (ta odstavek oziroma obveznost naročnikov velja od 1. 12. 2018 dalje), ter 7. člena, ki gospodarskim subjektom – izdajateljem računov nalaga obveznost izdajanja e-računov v skladu z evropskim standardom (ta člen je začel veljati 1. 7. 2019).

Zakon o e-računih zavezuje javne in sektorske naročnike, ki oddajajo javna naročila, in gospodarske subjekte (pravne in fizične osebe), ki na trgu ali v postopkih javnega naročanja ponujajo izvedbo gradenj, dobavo blaga ali izvedbo storitev, ter posrednike oziroma ponudnike storitev procesne obdelave in izmenjave e-računov.

V 1. členu navedenega zakona je opredeljena izjema tako, da ta zakon ne velja za e-račune, izdane na podlagi pogodb s področja obrambe in varnosti, če sta naročanje in izvajanje pogodbe označena kot zaupna ali ju morajo spremljati posebni varnostni ukrepi v skladu z zakoni in drugimi predpisi, ki veljajo v državi članici EU, pod pogojem, da je država članica EU ugotovila, da ključnih interesov ni mogoče zavarovati z manj vsiljivimi ukrepi.

Zakon o e-računih velja in se uporablja tudi za e-račune, izdane na podlagi pogodb ali naročilnic, katerih vrednosti ne presegajo mejnih vrednosti, določenih s hrvaškim zakonom, ki ureja javna naročila (za blago in storitve ter projektne natečaje v vrednosti pod 200.000,00 hrvaških kun in za gradnje v vrednosti pod 500.000,00 hrvaških kun). Gre za evidenčna naročila, katerih vrednosti so primerljive z mejnimi vrednostmi, določenimi v točki a) prvega odstavka ter v drugem odstavku 21. člena slovenskega ZJN-3.

Navedeni hrvaški zakon v 5. členu določa obvezne osnovne elemente e-računa, pri čemer povzema določbe 6. člena Direktive 2014/55/EU. V skladu z drugim odstavkom 16. člena Zakona o e-računih morajo javni naročniki (predvsem državni organi oziroma uporabniki državnega proračuna) prejemati in pošiljati e-račune izključno prek Finančne agencije (v nadaljnjem besedilu: agencija FINA), ki ima vlogo enotne vstopne in izstopne točke za izmenjavo e-računov. V informacijsko infrastrukturo oziroma enotno točko agencije FINA se morajo vključiti tudi drugi ponudniki storitev izmenjave e-računov in procesne obdelave podatkov (v nadaljnjem besedilu: informacijski posredniki), zato ima agencija FINA tudi vlogo centralnega procesorja pri izmenjavi e-računov.

FINA svoje storitve, vezane na izmenjavo in procesno obdelavo e-računov, zaračunava javnim naročnikom po tarifi iz pravilnika, ki je izdan na podlagi osmega odstavka 6. člena zakona. Obveznost pošiljanja in prejemanja e-računov prek agencije FINA ne velja za sektorske naročnike in enote lokalne ter regionalne samouprave in osebe javnega prava, ki se v več kot 50 odstotkih financirajo s sredstvi enot lokalne in regionalne samouprave ali so pod njihovim upravljavskim nadzorom tako, da več kot polovico članov upravnih, vodstvenih ali nadzornih organov imenujejo lokalni organi. Ta kategorija naročnikov lahko e-račune pošilja in prejema prek katerega koli drugega informacijskega posrednika, ki je registriran na območju Republike Hrvaške ali druge države članice EU. V zvezi s pojmom »sektorski naročnik« predlagatelj zakona pojasnjuje, da po hrvaškem zakonu, ki ureja javno naročanje, v to kategorijo naročnikov spadajo javna podjetja oziroma gospodarske družbe, ki opravljajo eno ali več dejavnosti na infrastrukturnem področju, in subjekti, ki jim je pristojni državni organ podelil posebne ali izključne pravice. Gre za hrvaške naročnike, ki so primerljivi s slovenskimi naročniki, opredeljenimi v točkah c), č) in d) prvega odstavka v zvezi s tretjim do šestim odstavkom 9. člena ZJN-3. Zakon o e-računih omogoča, da informacijski posredniki poleg storitev izmenjave e-računov svojim komitentom zagotavljajo tudi storitve hrambe e-računov.

Za izvajanje navedenega zakona je agencija FINA vzpostavila enotno točko in posebno aplikacijo (Servis eRačun z moduli e-Račun za državo – izdajatelji in e-Račun za državo – naročniki) ter

vzpostavila register uporabnikov aplikacije eRačun. Podrobnejše informacije o delovanju te enotne točke (način izdajanja, pošiljanja, prejemanja in obdelave e-računov, registracija izdajateljev in prejemnikov e-računov, tehnične specifikacije, vloge uporabnikov, vpogled v register uporabnikov aplikacije eRačun ipd.) in storitvah agencije FINA, vezanih na izmenjavo in obdelavo e-računov, so dostopne na njeni spletni strani <https://www.fina.hr/e-racun-u-javnoj-nabavi>.

Agencija FINA je članica PEPPOL, ki omogoča čezmejno izmenjavo e-računov in druge dokumentacije v postopkih javnih naročil. Seznam članov PEPPOL je objavljen na spletni strani <https://peppol.eu/who-is-who/openpeppol-member-list-2/>

Seznam certificiranih pristopnih točk PEPPOL je objavljen na spletni strani <https://peppol.eu/who-is-who/peppol-certified-aps/>.

Za nadzor nad izvajanjem navedenega hrvaškega zakona sta pooblaščen ministrstvo, pristojno za finance, ki izvaja nadzor v delu, ki se nanaša na skladnost izdanih e-računov z veljavnimi davčnimi predpisi, ter ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, ki nadzira skladnost e-računov z evropskim standardom za izdajanje e-računov.

5.2. Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih

Ureditev, ki jo zasleduje predlog zakona, ni predmet urejanja v drugih pravnih sistemih, saj Direktiva 2014/25/EU zavezuje le članice EU.

5.3. Prikaz prilagojenosti predlagane ureditve pravu Evropske unije

Prenos Direktive 2014/55/EU je bil v slovenski pravni red opravljen z novelo ZOPSPU-1A.

Prenehanje ZOPSPU-1 in posledično določb navedenega zakona, s katerimi je bil opravljen prenos Direktive 2014/55/EU, je predvideno v predlogu novega Zakona o plačilnih in spremljajočih javnofinančnih storitvah, zato je potrebno s predlogom tega zakona zagotoviti pravno kontinuiteto na področju prilagojenosti pravu EU ter v ta namen opraviti ustrezen prenos navedene direktive, kot je razvidno iz priložene korelacijske tabele.

Predlog zakona za poslovne subjekte, proračunske uporabnike in naročnike uvaja obvezno poslovanje z e-računi, kar posledično pomeni, da ta kategorija zavezancev ne bo imela možnosti izbire med papirnimi in e-računi. S tem predlog zakona posega v določbe prvega, drugega in tretjega odstavka 84. člena Zakona o davku na dodano vrednost (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 18/11, 78/11, 38/12, 83/12, 86/14, 90/15, 77/18, 59/19 in 72/19; v nadaljnjem besedilu: ZDDV-1), ki se po uveljavitvi tega zakona prenehajo uporabljati, kadar gre za račune poslovnih subjektov, proračunskih uporabnikov in naročnikov, kot je opredeljeno v prehodnih in končnih določbah (drugi odstavek 27. člena). Možnost izbire med prejemanjem papirnih ali e-računov je omogočena potrošnikom tako, da obveznost prejemanja e-računov velja le za potrošnike, ki se tem izrecno strinjajo, pri čemer zakon omogoča, da potrošnik lahko kadar koli prekliče soglasje za prejemanje e-računov. S tem je predlog zakona usklajen s tretjim odstavkom 84. člena ZDDV-1.

Z navedenimi določbami 84. člena ZDDV-1 je bil opravljen prenos 218., 232. in 234. člena Direktive Sveta 2006/112/ES z dne 28. novembra 2006 o skupnem sistemu davka na dodano vrednost (UL L št. 347 z dne 11. 12. 2006, str. 1), zadnjič spremenjene s Sklepom Sveta o spremembi direktiv (EU) 2017/2455 in (EU) 2019/1995 glede datumov prenosa in začetka uporabe v odziv na pandemijo COVID-19 (UL L št. 244 z dne 29. 7. 2020, str. 3) (v nadaljnjem besedilu: Direktiva Sveta 2006/112/ES). To posledično pomeni, da se z derogacijo navedenih določb ZDDV-1 delno odstopa od pravne ureditve EU, ter da je potrebno na Evropsko komisijo nasloviti vlogo za odobritev odstopanja v skladu s 395. členom Direktive Sveta 2006/112/ES.

5.4. Posvetovanje z Evropsko centralno banko

Predlog zakona ne ureja področij, ki so opredeljena v 2. členu Odločbe Sveta 98/415/ES z dne 29. junija 1998 o posvetovanju nacionalnih organov z Evropsko centralno banko (v nadaljnjem besedilu: ECB) glede osnutkov pravnih predpisov (UL L 189, 3. 7. 1998). Ker izmenjava e-računov ne spada med plačilne storitve in ker se s predlogom zakona ne uvajajo spremembe, ki bi vplivale na položaj Banke Slovenije ali drugače posegale na področja v pristojnosti ECB, je predlagatelj tega zakona ocenil, da gradiva ni treba poslati v pregled ECB.

6 PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic:

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Na podlagi veljavnega ZOPSPU-1 morajo proračunski uporabniki prejemati e-račune od 1. januarja 2015 dalje, zato predlog tega zakona nima administrativnih posledic v postopkih oziroma pri poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov, in sicer:

- ne predvideva uvedbe novega postopka ali administrativnih bremen,
- ne predvideva ukinitve postopka ali odprave administrativnih bremen,
- ne predvideva spoštovanja načela »vse na enem mestu« ter organa in kraja opravljanja dejavnosti oziroma izpolnjevanja obveznosti,
- ne določa podatkov oziroma dokumentov, ki so potrebni za izvedbo postopka in jih bo organ pridobil po uradni dolžnosti, ter načina njihovega pridobivanja,
- ne povzroča ustanovitve novih organov, reorganizacije ali ukinitve obstoječih organov,
- ne povzroča potreb po novih zaposlitvah ali dodatnem usposabljanju javnih uslužbencev ali finančnih in materialnih sredstvih,
- ne predvideva ukinitve postopkov in dejavnosti ter zmanjšanja števila zaposlenih v javni upravi in finančnih ter materialnih sredstev.

b) pri obveznosti strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Na podlagi veljavnega ZOPSPU-1 morajo proračunski uporabniki prejemati e-račune od 1. januarja 2015 dalje, zato predlog tega zakona nima drugih administrativnih posledic glede obveznosti strank do javne uprave ali pravosodnih organov, in sicer:

- ne določa dokumentacije, ki jo mora stranka predložiti, ter ne povzroča povečanja ali zmanjšanja obsega dokumentacije,
- ne vpliva na stroške, ki jih bo imela stranka, ali na razbremenitev stranke,
- ne določa časa, v katerem bo stranka lahko uredila zadevo.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Na podlagi veljavnega ZOPSPU-1 morajo proračunski uporabniki prejemati e-račune od 1. januarja 2015 dalje, s čimer se je občutno zmanjšala količina dokumentov javnega sektorja v papirni obliki, ovojev, pisarniških naprav in materialov (tiskalniki, tonerji, fotokopirni stroji, papir, arhivske škatle, mape) ter stroški vzdrževanja strojne opreme in poslovnih prostorov, posledično pa so se občutno znižali tudi stroški, povezani z upravljanjem in hrambo dokumentarnega gradiva, ter zmanjšalo obremenjevanje okolja oziroma prispevalo k varstvu okolja in ohranjanju narave.

Ker se prejemanje in izdajanje e-računov s tem zakonom širi tudi na vse gospodarske subjekte ima predlog tega zakona pozitivne učinke na področju varstva okolja in ohranjanja narave.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Na podlagi veljavnega ZOPSPU-1 morajo gospodarski subjekti pri izvajanju javnih naročil pošiljati proračunskim uporabnikom izključno e-račune. Na ta način je gospodarskim subjektom omogočeno, da ustvarijo znatne prihranke pri izdajanju, pošiljanju in hrambi računov, ki obsegajo večji delež knjigovodske dokumentacije. Z digitalnim poslovanjem, ki finančno in administrativno razbremenjuje gospodarske subjekte, se prispeva k ustvarjanju pogojev za gospodarsko pobudo, trajnostno rast in konkurenčnost domačega tržnega gospodarstva.

Ker se prejetje in izdajanje e-računov s tem zakonom širi tudi na vse gospodarske subjekte se bodo prihranki pri izdajanju, pošiljanju in hrambi e-računov še povečali.

Za potrjevanje e-računov pri davčnem organu in elektronsko podpisovanje sporočila s podatki o e-računu so gospodarskim subjektom – davčnim zavezancem na voljo namenska digitalna potrdila, ki jih brezplačno izdaja Ministrstvo za javno upravo. Za namen izvajanja veljavnih predpisov, ki urejajo DDV in izdajanje e-računov pri izvajanju javnih naročil, ter za izvajanje postopka potrjevanja računov za davčne namene pri gotovinskem poslovanju, so poslovni subjekti (vključno z malimi gospodarskimi družbami in samostojnimi podjetniki ter posamezniki, ki opravljajo dejavnost) vzpostavili ustrezno informacijsko infrastrukturo za izdajanje e-računov in izmenjavo podatkov z davčnim organom in proračunskimi uporabniki ter naročniki, zato predlagatelj ocenjuje, da določbe tega zakona, ki urejajo izmenjavo in davčno potrjevanje e-računov, tem subjektom ne bodo povzročile bistvenih dodatnih administrativnih obremenitev ali materialnih stroškov.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Zniževanje stroškov gospodarstva in prihranki gospodarskih subjektov lahko pozitivno prispevajo k povečanju investicijske aktivnosti gospodarstva in k povečanju plač za zaposlene ter k ohranitvi ali odpiranju novih delovnih mest in posledično k reševanju problematike nezaposlenosti v Republiki Sloveniji.

Predlog zakona nima drugih posledic za socialno področje.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Predlog zakona nima posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

- nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja,
- razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna,
- razvojne dokumente EU in mednarodnih organizacij.

6.6 Presoja posledic za druga področja:

Predlog zakona nima posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

UJP bo sprejeti zakon predstavil ciljnim skupinam (resorna ministristva, proračunski uporabniki, naročniki, gospodarski subjekti ipd.) na svoji spletni strani ter po potrebi na brezplačnih seminarjih in delavnicah.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Za spremljanje izvajanja zakona so pristojni UJP, FURS in Tržni inšpektorat Republike Slovenije.

Minister za finance poroča Vladi Republike Slovenije o izvajanju zakona in doseženih ciljih, če tako zahteva Vlada RS.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

Pri pripravi predloga zakona ni bilo stikov z lobisti.

V zvezi z zakonom ni drugih pomembnih okoliščin.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA

Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 117/06 – ZDavP-2, 23/14, 50/14, 19/15 – odl. US, 102/15 in 7/18), kar je razvidno iz objave gradiva na državnem portalu E-uprava oziroma podportalu E-demokracija v rubriki »Predpisi v pripravi« (datum objave [REDACTED]).

Javna objava predloga zakona na podportalu E-demokracija, med katero je bilo mogoče sporočiti mnenja, predloge in pripombe, je potekala od [REDACTED] do [REDACTED].

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESEK PLAČILA ZA TA NAMEN

Pri pripravi predloga zakona niso sodelovali zunanji strokovnjaki oziroma pravne osebe in niso nastali s tem povezani stroški, ki bremenijo javnofinančna sredstva.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

Pri delu državnega zbora in delovnih teles bodo sodelovali naslednji predstavniki predlagatelja:

- mag. Andrej Šircelj, minister za finance,
- mag. Kristina Šteblaj, državna sekretarka, Ministrstvo za finance,
- Milena Bremšak, generalna direktorica Direktorata za javno računovodstvo, Ministrstvo za finance,
- mag. Aleksandra Miklavčič, generalna direktorica Uprave Republike Slovenije za javna plačila.

II. BESEDILO ČLENOV

1. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina zakona)

Ta zakon ureja izmenjavo elektronskih računov (v nadaljnjem besedilu: e-računi) in drugih elektronskih dokumentov (v nadaljnjem besedilu: e-dokumenti) in vodenje Registra e-poslovanja.

2. člen (prenos predpisa Evropske unije)

S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije prenaša Direktiva 2014/55/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o izdajanju elektronskih računov pri javnem naročanju (UL L št. 133 z dne 6. 5. 2014, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2014/55/EU).

3. člen (pomen v zakonu uporabljenih izrazov)

Posamezni izrazi, uporabljeni v tem zakonu, pomenijo:

1. »poslovni subjekti« so vse enote Poslovnega registra Slovenije ter tudi druge osebe, ki opravljajo ekonomsko dejavnost in so ali se morajo identificirati za namene davka na dodano vrednost (v nadaljnjem besedilu: DDV) v skladu s predpisi, ki urejajo DDV;
2. »davčni zavezanec« ima enak pomen kot v zakonu, ki ureja DDV;
3. »proračunski uporabniki« so neposredni in posredni uporabniki državnega proračuna in proračunov samoupravnih lokalnih skupnosti, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije ter Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije;
4. »naročniki« so naročniki, kot jih opredeljujejo zakoni, ki urejajo javno naročanje, ali koncedenti, kot jih opredeljuje zakon, ki ureja podeljevanje koncesij, ali javni partnerji, kot jih opredeljuje zakon, ki ureja javno-zasebno partnerstvo;
5. »javno naročilo« in »podizvajalec« imata enak pomen kot v zakonu, ki ureja javno naročanje;
6. »potrošniki« so fizične osebe, kot jih opredeljuje zakon, ki ureja varstvo potrošnikov;
7. »e-račun« pomeni račun ali drugo enakovredno knjigovodsko listino, ki vsebuje zapise o poslovnih dogodkih, na osnovi katerih se spreminjajo sredstva ali obveznosti do njihovih virov, prihodki ali odhodki, ne glede na to, kako se imenuje (račun, dobropis, bremepis, avansni račun, zahtevki za plačilo, obračun obresti), ki je bila izdana, poslana in prejeta v strukturirani elektronski obliki, ki omogoča samodejno in elektronsko obdelavo, skladno s tehničnimi in drugimi pogoji, določenimi s posebnimi predpisi in standardi, ter enakovredno zamenjuje račun v papirni obliki;
8. »e-dokumenti« so e-naročilnica, e-dobavnica in e-potrditev e-naročilnice, e-opomin in podobno;
9. »e-naročilnica« je naročilnica v strukturirani elektronski obliki, ki omogoča samodejno in elektronsko obdelavo ter enakovredno zamenjuje naročilnico v papirni obliki;
10. »e-dobavnica« je dobavnica v strukturirani elektronski obliki, ki omogoča samodejno in elektronsko obdelavo ter enakovredno zamenjuje dobavnico v papirni obliki;
11. »e-potrditev e-naročila« je potrditev e-naročilnice v strukturirani elektronski obliki, ki omogoča samodejno in elektronsko obdelavo;
12. »ponudnik e-poti« je poslovni subjekt, ki ponuja storitve varne, zanesljive in verodostojne izmenjave e-računov in e-dokumentov, in Uprava Republike Slovenije za javna plačila (v nadaljnjem besedilu: UJP), ki opravlja storitve v skladu s posebnim zakonom;
13. »uporabnik e-poti« je prejemnik ali izdajatelj e-računa ali e-dokumenta;

14. »izmenjava e-računa in e-dokumenta« je proces izdaje, posredovanja in prejema e-računa in e-dokumenta od izdajatelja do prejemnika;
15. »prejemnik« je potrošnik ali poslovni subjekt ali proračunski uporabnik ali naročnik, ki mu je namenjen e-račun ali e-dokument;
16. »izdajatelj« je poslovni subjekt ali proračunski uporabnik, ki mora izdati e-račun ali izdati e-dokument;
17. »evropski standard« je standard za izdajanje e-računov, ki ga pripravi evropska organizacija za standardizacijo in je javno objavljen na način in pod pogoji, določenimi v Direktivi 2014/55/EU;
18. »osrednji elementi e-računa« pomeni niz ključnih elementov informacij, ki jih mora vsebovati e-račun, da se omogoči čezmejna interoperabilnost, vključno s potrebnimi informacijami za zagotovitev skladnosti z zakonodajo;
19. »sintaksa« pomeni strojno berljivi jezik ali programski jezik, ki se uporablja za predstavitev podatkovnih elementov, ki jih vsebuje e-račun ali e-dokument;
20. »e-SLOG« je enotna standardizirana oblika e-računa in e-dokumentov oziroma nacionalni standard na območju Republike Slovenije, ki je usklajen z evropskim standardom za izdajanje e-računov;
21. »pogodba« je za namen izvajanja 15. člena tega zakona pogodba ali okvirni sporazum o izvedbi javnega naročila, kot jo opredeljujejo zakoni, ki urejajo javno naročanje, ali koncesijska pogodba, kot jo opredeljuje zakon, ki ureja podeljevanje koncesij, ali pogodba o javno-zasebnem partnerstvu, kot jo opredeljuje zakon, ki ureja javno-zasebno partnerstvo. Za pogodbo se šteje tudi naročilnica, dobavnica ali drug akt, ki je podlaga za izstavitvev oziroma prejem e-računa;
22. »Nacionalni forum za e-račun« je posvetovalno telo na področju e-računov na nacionalni ravni, ki vključuje predstavnike zainteresiranih deležnikov gospodarstva (malih, srednjih in velikih gospodarskih družb), javnega sektorja, združenj, zbornic in izobraževalnih institucij;
23. »enkratna identifikacijska oznaka e-računa« je oznaka, ki se programsko ustvarja v informacijskem sistemu davčnega organa na podlagi določenega niza podatkov in je potrdilo, da je bil izdani e-račun prijavljen davčnemu organu. Za enkratno identifikacijsko oznako računa se uporablja kratica eEOR;
24. »zaščitna oznaka izdajatelja e-računa« je oznaka, s katero je izdani e-račun povezan z zavezancem za izvajanje postopka potrjevanja računov in je podatek za ugotavljanje pristnosti izvora računa. Za zaščitno oznako izdajatelja računa se uporablja kratica eZOI;
25. »davčni organ« je Finančna uprava Republike Slovenije.

4. člen

(izjeme, za katere se zakon ne uporablja)

Ta zakon se ne uporablja za:

- račune, izdane na podlagi pogodb, sklenjenih na podlagi zakona, ki ureja javno naročanje na področju obrambe in varnosti, če gre za naročila, za katera bi izvedba postopkov naročanja povzročila posredovanje informacij, katerih razkritje bi bilo v nasprotju z bistvenimi varnostnimi interesi Republike Slovenije, vključno z naročili vojaške opreme, pri kateri je treba sprejeti ukrepe za zaščito teh interesov, in za naročila, namenjena izvajanju obveščevalne in protiobveščevalne dejavnosti, če ta naročila vsebujejo tajne podatke v skladu z zakonom ali jih morajo spremljati posebni varnostni ukrepi pod pogojem, da je za izvedbo naročila pridobljeno soglasje medresorske komisije, skladno z določbami zakona, ki ureja naročanje na področju obrambe in varnosti;
- račune, zahtevke za plačilo, račune za nadomestilo, poročila, obračunske liste, dobropise, bremepise in druge spremljajoče obračunske dokumente, ki jih Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije in zavarovalnicam, ki izvajajo dopolnilno zdravstveno zavarovanje, pošiljajo bolnišnice, zdravstveni domovi, lekarne, zasebniki, v delu, ki se nanaša na izvajanje koncesijske pogodbe, zdravilišča, dobavitelji medicinskih pripomočkov in drugi izvajalci zdravstvenih storitev, ki opravljajo storitve v breme obveznega in dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja;

- dobave blaga in opravljene storitve, za katere velja izjema od obveznosti izdajanja računov v skladu s predpisi, ki urejajo DDV;
- dobave blaga na daljavo znotraj Unije, ki jih opravi davčni zavezanec, ki nima sedeža v Republiki Sloveniji in za katere se kot kraj dobave po predpisih, ki urejajo DDV, šteje Republika Slovenija, če davčni zavezanec, ki opravi dobavo, ne uporablja posebno ureditev za prodajo blaga na daljavo znotraj Unije v skladu z oddelki 2 do 4 poglavja 6 naslova XII Direktive Sveta 2006/112/ES z dne 28. novembra 2006 o skupnem sistemu davka na dodano vrednost (UL L št. 347 z dne 11. 12. 2006, str. 1), zadnjič spremenjene s Sklepom Sveta o spremembi direktiv (EU) 2017/2455 in (EU) 2019/1995 glede datumov prenosa in začetka uporabe v odziv na pandemijo COVID-19 (UL L št. 244 z dne 29. 7. 2020, str. 3) (v nadaljnjem besedilu: Direktiva Sveta 2006/112/ES);
- storitve, ki jih opravi davčni zavezanec, ki nima sedeža v Republiki Sloveniji, osebam, ki niso davčni zavezanci, po predpisih, ki urejajo DDV;
- listine, ki se izmenjujejo preko spletnega programa, namenjenega za upravljanje denarnih sredstev sistema enotnega zakladniškega računa države oziroma samoupravne lokalne skupnosti (tj. program EZRLKV).

2. REGISTER E-POSLOVANJA

5. člen (Register e-poslovanja)

1) Register e-poslovanja je enotni nacionalni register prejemnikov in izdajateljev e-računov in e-dokumentov ter ponudnikov e-poti, ki ga vodi in upravlja Gospodarska zbornica Slovenije (v nadaljnjem besedilu: GZS).

(2) Poslovni subjekti, naročniki in proračunski uporabniki, kot prejemniki ali izdajatelji e-računov in e-dokumentov ter ponudniki e-poti, morajo biti vpisani v Register e-poslovanja.

(3) Minister, pristojen za finance, podrobneje predpiše način izvajanja nalog vodenja in upravljanja Registra e-poslovanja ter pogoje uporabe in nabor podatkov za vpis v Register e-poslovanja.

3. STANDARDI IN OSREDNJI ELEMENTI E-RAČUNA

6. člen (standardi za izdajanje e-računov)

(1) E-računi se izmenjujejo v:

- standardu e-SLOG,
- sintaksah, ki so skladne z evropskim standardom za izdajanje e-računov in so na seznamu, ki sta določena v vsakokratnem izvedbenem sklepu Evropske komisije, objavljenem v Uradnem listu Evropske unije v skladu z Direktivo 2014/55/EU,
- drugih mednarodno uveljavljenih standardih, če je tako predhodno dogovorjeno v pogodbenih razmerjih med izdajateljem in prejemnikom e-računa, razen če ta zakon določa drugače.

(2) Veljavno verzijo e-SLOG objavi GZS na svoji spletni strani po predlogu Nacionalnega foruma za eRačun.

7. člen (obvezni podatki na e-računu)

(1) E-račun za dobavo blaga ali storitev, ki ga izda izdajatelj, mora poleg podatkov, ki so določeni s predpisi, ki urejajo DDV, davčni postopek in davčno potrjevanje računov, vsebovati še podatek o času izdaje e-računa (uro in minute), zaščitno oznako izdajatelja e-računa, enkratno identifikacijsko oznako e-računa ter podatek o davčni številki oziroma identifikacijski številki za namene davka na dodano vrednost kupca oziroma naročnika, če je kupec ali naročnik poslovni subjekt ali proračunski uporabnik.

(2) Ne glede na prvi odstavek tega člena je lahko e-račun za dobavo blaga ali storitev izdan brez enkratne identifikacijske oznake e-računa v primerih iz prvega odstavka 12. člena tega zakona.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena, mora e-račun, ki ga poslovni subjekt izda naročniku, poleg podatkov iz prejšnjega odstavka vsebovati tudi osrednje elemente e-računa, določene v 6. členu Direktive 2014/55/EU.

(4) Minister, pristojen za finance, podrobneje določi način ustvarjanja, dolžino in obliko zapisa enkratne identifikacijske oznake e-računa in dolžino in obliko zapisa zaščitne oznake izdajatelja e-računa iz prvega odstavka tega člena.

4. PONUDNIKI E-POTI

8. člen (ponudniki e-poti)

(1) Ponudniki e-poti se lahko medsebojno povezujejo v interesna ali strokovna združenja ter sodelujejo z mednarodnimi združenji ali organizacijami, ki ponujajo storitve varne, zanesljive in verodostojne izmenjave e-računov in e-dokumentov.

(2) Ponudnik e-poti zagotavlja:

- varno in zanesljivo izmenjavo e-računov in e-dokumentov,
- pristnost izvora e-računov in e-dokumentov, ohranjanje celovitosti vsebine e-računov in e-dokumentov med prenosom,
- odprto povezovanje z drugimi ponudniki e-poti in izmenjavo e-računov in e-dokumentov med ponudniki.

(3) Ponudnik e-poti ne sme:

- omejevati možnosti povezovanja uporabnikov e-poti z drugimi ponudniki e-poti, razen če zakon določa drugače,
- omejevati izmenjave e-računov in e-dokumentov med posameznimi uporabniki e-poti,
- ovirati prehoda uporabnikov e-poti med ponudniki e-poti, razen če zakon določa drugače,
- postavljati nesorazmernih pogojev pri povezavah z drugimi ponudniki e-poti in medsebojni izmenjavi e-računov in e-dokumentov.

(4) En uporabnik e-poti ima lahko več ponudnikov e-poti, razen če zakon določa drugače.

9. člen (zagotavljanje kakovosti storitev in informacij za uporabnike e-poti)

Ponudnik e-poti mora:

- imeti javno objavljene informacije o svojih storitvah izmenjave e-računov in e-dokumentov:
 - cenike,
 - urnike,
 - pogoje zagotavljanja delovanja,
 - delovanje podpore uporabnikom in reševanje reklamacij,
 - vrsto dokumentov, katerih izmenjavo podpira,
 - kontaktne podatke za potrebe obveščanja o morebitnih zastojih ali varnostnih incidentih,
- zagotavljati verodostojno sledljivost izmenjanih e-računov in e-dokumentov,
- zagotavljati drugemu ponudniku e-poti in uporabnikom e-poti možnost izmenjave ter ustrezne povratne informacije o dostavi, sprejemu in/ali zavrnitvi dokumenta,
- zagotavljati prenos in dostavo e-računov in e-dokumentov v realnem času ali najkasneje naslednji delovni dan od prejema,

- imeti vzpostavljen sistem podpore ter reševanja reklamacij uporabnikov in drugih ponudnikov e-poti, s katerimi je povezan,
- zagotoviti vpis sebe kot ponudnika e-poti in svojih uporabnikov e-poti v Register e-poslovanja,
- voditi evidenco svojih uporabnikov e-poti in zagotavljati sproten vpis, izbris in posodobitve podatkov o svojih uporabnikih e-poti v Register e-poslovanja,
- za izmenjavo e-računov in e-dokumentov uporabljati standardizirane komunikacijske protokole, ki omogočajo varno in zanesljivo izmenjavo.

5. IZMENJAVA E-RAČUNOV

10. člen

(obveznost izmenjave e-računov za poslovne subjekte, proračunske uporabnike in naročnike)

(1) Vse osebe, ki imajo status poslovnega subjekta, proračunskega uporabnika ali naročnika, si morajo pri medsebojnih obilgacijskih razmerjih izmenjevati izključno e-račune.

(2) Poslovni subjekt in naročniki si medsebojno izmenjujejo e-račune v katerem koli standardu iz prvega odstavka 6. člena tega zakona.

(3) Proračunski uporabniki, poslovni subjeki in naročniki, ki za proračunske uporabnike dobavljajo blago, izvajajo storitev ali gradnjo, morajo proračunskim uporabnikom izstavljati e-račune v standardu iz prve ali druge alineje prvega odstavka 6. člena tega zakona.

11. člen

(potrjevanje e-računa za dobavo blaga ali storitev pri davčnem organu)

(1) Izdajatelj mora e-račun za dobavo blaga ali storitev potrditi pri davčnem organu v skladu s tem zakonom in izdati e-račun z enkratno identifikacijsko oznako e-računa. Kot račun, izdan za dobavo blaga ali storitev, se šteje tudi vsak račun za prejeto predplačilo, preden je dobava blaga ali storitev opravljena.

(2) Postopek potrjevanja e-računa za dobavo blaga ali storitev je sestavljen iz pošiljanja podatkov o e-računu davčnemu organu, obdelave podatkov o e-računu, dodelitve enkratne identifikacijske oznake e-računa v informacijskem sistemu davčnega organa in pošiljanja enkratne identifikacijske oznake e-računa izdajatelju e-računa.

(3) Izdajatelj mora za namene dodelitve enkratne identifikacijske oznake e-računa davčnemu organu sporočiti naslednje podatke o e-računu za dobavo blaga ali storitev:

1. davčno številko izdajatelja, ki izda račun, če izda račun v tujem imenu in za tuj račun pa tudi davčno številko davčnega zavezanca, v imenu in za račun katerega je bil izdan račun;
2. datum in čas izdaje računa;
3. številko računa;
4. vrednost računa, skupno vrednost osnove po vrsti davka ali dajatve, razdeljeno po davčnih stopnjah in vrstah dobav, in pripadajoči davek ali dajatev, vrednost dobav na podlagi posebnih ureditev, dobav pri katerih je plačnik davka na dodano vrednost kupec blaga ali naročnik storitve, oproščenih dobav in neobdavčljivih dobav, ločeno po davčnih številkah iz prve točke tega odstavka;
5. vrednost za plačilo;
6. datum, ko je bila opravljena dobava blaga, ali datum, ko je bila storitev opravljena oziroma končana, ali datum, ko je bilo opravljeno predplačilo;
7. v primeru oprostitve DDV podatek o veljavni določbi Direktive Sveta 2006/112/ES ali ustreznem členu zakona, ki ureja DDV, ali drugem sklicevanju, ki kaže na to, da je dobava blaga ali storitev oproščena DDV;
8. v primeru, da je kupec blaga ali naročnik storitev izdal račun v imenu in za račun davčnega zavezanca, navedbo »Samofakturiranje«;

9. v primeru, da je plačnik DDV kupec blaga ali naročnik storitve, navedbo »Obrnjena davčna obveznost«;
10. v primeru uporabe posebne ureditve za potovalne agencije navedbo »Posebna ureditev – Potovalne agencije«;
11. v primeru uporabe ene od posebnih ureditev za rabljeno blago, umetniške predmete, zbirke in starine navedbo »Posebna ureditev – rabljeno blago«, »Posebna ureditev – umetniški predmeti« ali »Posebna ureditev – zbirke in starine«;
12. zaščitno oznako izdajatelja e-računa;
13. davčno številko oziroma identifikacijsko številko za namene DDV kupca oziroma naročnika, če je kupec oziroma naročnik poslovni subjekt ali proračunski uporabnik;
14. številko prvotnega računa v primeru izvajanja postopka potrjevanja naknadne spremembe podatkov na računu iz 10. odstavka tega člena.

(4) Podatki iz prejšnjega odstavka se lahko obdelujejo samo za namene nadzora pravilnosti obračuna davkov in prispevkov.

(5) Izdajatelj mora izdajati e-račune za dobavo blaga ali storitev z uporabo elektronske naprave za izdajo računov, ki omogoča elektronsko podpisovanje podatkov o e-računu in elektronsko povezavo za izmenjavo podatkov z davčnim organom.

(6) Izdajatelj elektronsko podpiše sporočilo s podatki o e-računu iz tretjega odstavka tega člena in jih pošlje davčnemu organu prek vzpostavljene elektronske povezave.

(7) Davčni organ preveri, ali so poslani vsi podatki o e-računu iz tretjega odstavka tega člena in ali so podatki podpisani z namenskim digitalnim potrdilom.

(8) Davčni organ podatkom o e-računu dodeli enkratno identifikacijsko oznako e-računa, če sta izpolnjena pogoja iz prejšnjega odstavka. Davčni organ enkratno identifikacijsko oznako e-računa pošlje izdajatelju prek vzpostavljene elektronske povezave.

(9) Izdajatelj mora prek elektronske naprave za izdajo računov kupcu izdati e-račun za dobavo blaga ali storitev, ki vsebuje podatke iz 7. člena tega zakona, razen če ni s tem zakonom drugače določeno.

(10) Izdajatelj mora izvesti postopek potrjevanja e-računov tudi za vse naknadne spremembe podatkov o e-računu iz tretjega odstavka tega člena, ki so bili posredovani davčnemu organu.

(11) Izdajatelj mora pri izvajanju postopka potrjevanja e-računov za dobavo blaga ali storitev uporabljati namensko digitalno potrdilo, ki ga ministrstvo, pristojno za javno upravo, izda zavezancu brezplačno.

(12) Namensko digitalno potrdilo je potrdilo v elektronski obliki, ki ga zavezanec uporablja za namene identifikacije v postopku elektronske izmenjave podatkov z davčnim organom in za elektronsko podpisovanje podatkov o e-računu v postopku potrjevanja e-računov.

(13) Minister, pristojen za finance, podrobneje predpiše vsebino in obliko sporočil z obveznimi podatki o e-računu iz tretjega odstavka tega člena, protokole in varnostne mehanizme za izmenjavo podatkov z davčnim organom, standardna sporočila o napakah in protokole postopkov v primeru napak ter vsebino, postopek pridobivanja in uporabo namenskega digitalnega potrdila.

12. člen

(postopek v primeru nezmožnosti izdaje e-računa za dobavo blaga ali storitev z enkratno identifikacijsko oznako e-računa)

(1) Zavezanec izda e-račun za dobavo blaga ali storitev s podatki iz prvega odstavka 7. člena tega zakona brez enkratne identifikacijske oznake e-računa, če je prekinjena vzpostavljena elektronska povezava iz šestega odstavka 11. člena tega zakona.

(2) Izdajatelj mora vzpostaviti elektronsko povezavo z davčnim organom in mu poslati podatke o e-računih iz tretjega odstavka 11. člena tega zakona prek elektronske povezave v dveh delovnih dneh od dneva izdaje e-računa za dobavo blaga ali storitev, razen v primerih iz tretjega odstavka tega člena.

(3) Če izdajatelj iz opravičljivih razlogov ne more vzpostaviti elektronske povezave z davčnim organom v roku iz drugega odstavka tega člena, pošlje podatke o e-računih iz tretjega odstavka 11. člena tega zakona prek vzpostavljene elektronske povezave najkasneje naslednji delovni dan po prenehanju vzrokov za zamudo.

(4) Za opravičljive razloge iz tretjega odstavka tega člena se štejejo utemeljeni razlogi, ki jih izdajatelj ni mogel predvideti oziroma odvrniti in preprečujejo vzpostavitev elektronske povezave v predpisanem roku.

(5) Davčni organ poslanim podatkom o e-računu iz drugega in tretjega odstavka tega člena dodeli enkratno identifikacijsko oznako e-računa in jo pošlje izdajatelju kot potrdilo o prejemu naknadno poslanih podatkov o izdanem e-računu.

(6) Izdajatelj mora hraniti podatek o enkratni identifikacijski oznaki e-računa iz prejšnjega odstavka tega člena skupaj s kopijo izdanega računa iz prvega odstavka tega člena.

13. člen **(preveritev e-računa)**

Prejemniki e-računov z izpisano enkratno identifikacijsko oznako e-računa oziroma zaščitno oznako izdajatelja e-računa lahko v 60 dneh od dneva izdaje e-računa pri davčnem organu prek telekomunikacijskih poti preverijo, ali je bil e-račun potrjen.

14. člen **(obveznost proizvajalca, dobavitelja in vzdrževalca programske opreme)**

Proizvajalec oziroma dobavitelj oziroma vzdrževalec računalniškega programa, elektronske naprave ali informacijskega sistema za izdajo računov ne sme izdajateljem računov zagotoviti ali omogočiti uporabe računalniškega programa, elektronske naprave ali informacijskega sistema, ki omogoča izdajo računov v nasprotju s tem zakonom.

15. člen **(obveznost naročnikov k prejetju e-računov, izdanih v skladu z evropskim standardom)**

(1) Naročniki morajo prejemati e-račune domačih ali tujih poslovnih subjektov, izdanih na podlagi pogodb, če so e-računi skladni z evropskim standardom za izdajanje e-računov in katero koli od sintaks s seznama, ki sta določeni v vsakokratnem izvedbenem sklepu Evropske komisije, objavljenem v Uradnem listu Evropske unije v skladu z Direktivo 2014/55/EU.

(2) Kadar izdajatelj in prejemnik e-računa uporabljata različna standarda za e-račun, lahko ponudnik e-poti v dogovoru z izdajateljem ali prejemnikom e-računa izvede verodostojno pretvorbo e-računa iz sintakse, ki jo pripravi izdajatelj, v sintakso, ki jo sprejme prejemnik.

(3) Obveznost iz prvega odstavka tega člena velja tudi za e-račune podizvajalcev, ki jih svojim e-računom priloži glavni izvajalec, kadar je s pogodbo ali drugim aktom določeno, da naročnik neposredno plačuje podizvajalcu, v skladu s pogoji, določenimi v zakonu, ki ureja javno naročanje.

(4) Obveznost iz prvega odstavka tega člena velja tudi za e-račune, ki jih prejmejo naročniki pri javnih naročilih, katerih vrednosti brez DDV ne presegajo mejnih vrednosti, predpisanih za uporabo zakonov, ki urejajo javno naročanje, koncesije in javno-zasebno partnerstvo, če se naročnik in poslovni subjekt dogovorita o izdajanju oziroma prejemanju e-računov v skladu z evropskim standardom.

(5) Z določbami prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena se ne posega v pravico naročnika, da e-račun zavrne zaradi stvarnih, pravnih ali drugih napak in pomanjkljivosti, vezanih na količino in specifikacijo ter kakovost blaga in storitev ali gradenj ali na primopredajo predmeta naročila ali na druge vsebinske razloge za zavrnitev oziroma reklamacijo računa, določene s pogodbo.

16. člen **(izdajanje e-računov potrošnikom)**

(1) Poslovni subjekti in proračunski uporabniki lahko potrošnikom izdajajo e-račune, če je potrošnik podal soglasje oziroma je tako predhodno dogovorjeno s pogodbo ali splošnimi pogoji poslovanja, ki se uporabljajo in veljajo kot pogodba.

(2) Potrošnik lahko od poslovnega subjekta in proračunskega uporabnika zahteva, da mu poslovni subjekt ali proračunski uporabnik izdaja zgolj e-račune.

(3) Kadar poslovni subjekt ali proračunski uporabnik izda e-račun potrošniku, mora e-računu priložiti vizualizirano vsebino računa v PDF, TIFF ali drugem standardnem formatu, ki omogoča preprost vpogled v vsebino računa.

(4) Potrošnik lahko kadar koli prekliče soglasje iz prvega odstavka tega člena in od poslovnega subjekta ali proračunskega uporabnika zahteva, da mu račune pošilja v papirni obliki.

17. člen **(način izmenjave e-računov in e-dokumentov)**

(1) Poslovni subjekti, naročniki in potrošniki izmenjujejo e-račune in e-dokumente prek ponudnikov e-poti ali neposredno, v skladu z dogovorom med izdajateljem in prejemnikom. V primeru neposredne izmenjave med izdajateljem in prejemnikom, morata obe strani zagotoviti pristnost izvora in ohranjanje celovitosti vsebine e-računov in e-dokumentov na enakovreden način, kot to zagotavljajo ponudniki storitev.

(2) E-račune in e-dokumente morajo proračunski uporabniki izmenjevati le prek UJP, ki je enotna vstopna oziroma izstopna točka za proračunske uporabnike.

(3) Poslovni subjekti, ki za proračunske uporabnike dobavljajo blago, izvajajo storitev ali gradnjo, morajo proračunskim uporabnikom pošiljati e-račune in e-dokumente le prek spletnega programa UJP ali prek ponudnikov e-poti, ki imajo z UJP sklenjeno pogodbo o izmenjavi e-računov. UJP na svoji spletni strani objavi seznam ponudnikov e-poti, s katerimi ima sklenjene pogodbe.

(4) Potrošniki, ki so podali soglasje za prejemanje e-računov, ter poslovni subjekti, katerim proračunski uporabniki dobavljajo blago ali za njih izvajajo storitev, morajo e-račune proračunskih uporabnikov prejemati le prek ponudnikov e-poti, ki imajo z UJP sklenjeno pogodbo o izmenjavi e-računov. Potrošniki lahko prejemajo e-račune proračunskih uporabnikov tudi prek elektronske pošte.

(5) Izmenjava e-računov in e-dokumentov proračunskih uporabnikov se izvaja na način, določen v zakonu, ki ureja plačilne in spremljajoče javnofinančne storitve UJP, in na njegovi podlagi izdanem predpisu ministra, pristojnega za finance.

18. člen
(stroški in nadomestila za izmenjavo e-računov in e-dokumentov)

(1) Ponudniki e-poti na svojih spletnih straneh objavijo podatke o višini stroškov in nadomestil, ki jih zaračunavajo za izvajanje izmenjave e-računov in e-dokumentov.

(2) UJP zaračunava stroške in nadomestila v breme ponudnikov e-poti ter prevzema obveznosti v breme državnega proračuna iz naslova izmenjave e-računov in e-dokumentov na način in pod pogoji, določenimi v predpisih iz petega odstavka 17. člena tega zakona.

6. HRAMBA PROMETNIH PODATKOV IN E-RAČUNOV

19. člen
(hramba prometnih podatkov o izmenjavi e-računov in sintaks)

Ponudnik e-poti mora hraniti prometne podatke o izmenjanih e-računih prek njegovega informacijskega sistema deset let od prejema ali pošiljanja e-računa, v primeru iz drugega odstavka 15. člena tega zakona pa tudi pretvorbe e-računa in njegovo pretvorbo.

20. člen
(obveznosti izdajateljev in prejemnikov e-računov v zvezi s hrambo e-računov)

(1) Vsak izdajatelj in prejemnik e-računa, razen potrošnika, mora zagotoviti hrambo e-računa v skladu z zahtevami predpisov, ki urejajo DDV, ter v skladu s predpisi, ki urejajo knjigovodsko in računovodsko poslovanje ter varstvo dokumentarnega gradiva.

(2) UJP lahko zagotavlja storitve hrambe e-računov za proračunske uporabnike v skladu z zakonom in podzakonskimi predpisi, ki urejajo varstvo dokumentarnega in arhivskega gradiva. Obseg teh storitev ter medsebojne pravice in obveznosti UJP, ponudnika storitev e-hrambe in uporabnika teh storitev se uredijo s pogodbo.

7. NADZOR

21. člen
(nadzor nad izvajanjem zakona)

(1) Za nadzor nad izvajanjem tega zakona, razen prvega in drugega odstavka 7. člena, 8. in 9. člena, 11., 12., 13., 14. in 16. člena, prvega odstavka 18. člena, 19. in prvega odstavka 20. člena tega zakona, je pristojen UJP.

(2) Za nadzor nad izvajanjem prvega in drugega odstavka 7. člena, 11., 12., 13., 14., 19. in prvega odstavka 20. člena tega zakona je pristojen FURS.

(3) Za nadzor nad izvajanjem 8., 9. in 16. člena ter prvega odstavka 18. člena tega zakona je pristojen Tržni inšpektorat Republike Slovenije.

(4) Nadzor nad izvajanjem prvega odstavka 10. člena tega zakona izvajata FURS in UJP, vsak v okviru svojih nalog in pristojnosti, določenih z drugimi predpisi.

(5) FURS in Tržni inšpektorat Republike Slovenije opravljata inšpekcijski nadzor pri zavezancih v skladu s pooblastili, določenimi v drugih zakonih.

8. KAZENSKÉ DOLOČBE

22. člen (prekrški)

- (1) Z globo od 2.000 do 50.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:
1. v predpisanem roku ne vzpostavi elektronske povezave in ne pošlje podatkov o vseh izdanih e-računih za dobavo blaga ali storitev (drugi odstavek 12. člena);
 2. ne pošlje podatkov o e-računih za dobavo blaga ali storitev v predpisanem roku po prenehanju vzrokov za zamudo (tretji odstavek 12. člena);
 3. e-računu ne priloži vizualizirano vsebino računa (tretji odstavek 16. člena);
 4. ne zagotovi hrambe izdanih oziroma prejetih e-računov ali potrdil o enkratni identifikacijski oznaki, v skladu s predpisi ali v predpisanih rokih (šesti odstavek 12. člena, 20. člen);
- (2) Z globo od 2.000 do 50.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba - ponudnik e-poti, če:
1. ne zagotovi varne in zanesljive izmenjave e-računov in e-dokumentov (1. alineja drugega odstavka 8. člena);
 2. ne zagotovi pristnosti izvora e-računov ali e-dokumentov ali ohranjanja celovitosti vsebine e-računov ali e-dokumentov med prenosom (2. alineja drugega odstavka 8. člena);
 3. ne zagotovi povezovanja z drugimi ponudniki e-poti (3. alineja drugega odstavka 8. člena);
 4. omejuje možnosti povezovanja uporabnikov e-poti z drugimi ponudniki e-poti (1. alineja tretjega odstavka 8. člena);
 5. omejuje izmenjave e-računov in e-dokumentov med posameznimi uporabniki e-poti (2. alineja tretjega odstavka 8. člena);
 6. ne zagotovi kakovosti storitev in informacij za uporabnike e-poti v skladu z zakonom (9. člen);
 7. ne zagotovi hrambe prometnih podatkov o izmenjavi e-računov in sintaks, v skladu s predpisi ali v predpisanih rokih (19. člen).
- (3) Z globo od 5.000 do 75.000 eurov se kaznuje pravna oseba, ki je po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, srednja ali velika gospodarska družba, če stori prekršek iz prvega in drugega odstavka tega člena.
- (4) Z globo od 1.500 do 25.000 eurov se kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prvega in drugega odstavka tega člena.
- (5) Z globo od 800 do 5.000 eurov se kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, odgovorna oseba v državnem organu ali samoupravni lokalni skupnosti, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

23. člen (hujši prekrški)

- (1) Z globo od 4.000 do 75.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:
1. izda, izmenjuje ali prejema e-račun v nasprotju s predpisanimi standardi ali sintaksami (drugi in tretji odstavek 10. člena v povezavi s prvim odstavkom 6. člena);
 2. izda e-račun za dobavo blaga ali storitev, ki ne vsebuje predpisanih podatkov (deveti odstavek 11. člena);
 3. z drugimi poslovnimi subjekti, proračunskimi uporabniki ali naročniki ne izmenjuje izključno e-račune (prvi odstavek 10. člena);
 4. davčnemu organu ne pošlje podatkov o e-računu, ki so predpisani za namene izvajanja potrjevanja računov oziroma pošlje neresnične, nepravilne ali nepopolne podatke o e-računu (tretji odstavek 11. člena);
 5. ne izvede postopka potrjevanja e-računa za vse naknadne spremembe podatkov o e-računu za dobavo blaga ali storitev (deseti odstavek 11. člena);
 6. omogoči izdajatelju izdajo računov v nasprotju s tem zakonom (14. člen);

7. zavrne sprejem in obdelavo e-računa, izdanega v skladu z evropskim standardom (prvi, tretji in četrti odstavek 15. člena);
8. ne izmenjuje ali pošilja e-račune na predpisan način (prvi odstavek 17. člena).

(2) Z globo od 10.000 do 125.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje pravna oseba, ki je po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, srednja ali velika gospodarska družba.

(3) Z globo od 3.000 do 50.000 eurov se kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(4) Z globo 1.200 do 10.000 eurov se kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, odgovorna oseba v državnem organu ali samoupravni lokalni skupnosti, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

24. člen **(globo za še posebej hude prekrške)**

(1) Če je prekršek iz 23. člena tega zakona še posebej hud zaradi višine povzročene škode ali pridobljene protipravne premoženjske koristi ali zaradi storilčevega naklepa oziroma njegovega namena koristiljubnosti, se sme za prekršek kaznovati:

- pravna oseba z globo do 100.000 eurov;
- pravna oseba, ki je po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, srednja ali velika gospodarska družba, z globo do 150.000 eurov;
- samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, z globo do 75.000 eurov.

(2) Odgovorna oseba pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, odgovorna oseba v državnem organu ali samoupravni lokalni skupnosti se sme v primerih iz prvega odstavka tega člena kaznovati z globo do 20.000 eurov.

25. člen **(pooblastilo za izrek globe v razponu)**

Za prekrške iz tega zakona se sme v hitrem postopku o prekršku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.

9. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

26. člen **(izdaja podzakonskih predpisov)**

Minister, pristojen za finance, izda predpise iz tretjega odstavka 5. člena, četrtega odstavka 7. člena, in trinajstega odstavka 11. člena v roku šest mesecev po uveljavitvi tega zakona.

27. člen **(razveljavitev predpisov)**

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati:

- 1.a in 1.b člen, 15., 16., 17., 18. in 19. alineja 2. člena, 28.a člen in 34.a člen Zakon o opravljanju plačilnih storitev za proračunske uporabnike (Uradni list RS, št. 77/16 in 47/19).

(2) Za poslovne subjekte, proračunske uporabnike in naročnike se prenehajo uporabljati prvi, drugi in tretji odstavek 84. člena Zakona o davku na dodano vrednost (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 18/11, 78/11, 38/12, 83/12, 86/14, 90/15, 77/18, 59/19 in 72/19) z dnem, ko se

začnejo uporabljati določbe prvega in drugega odstavka 7. člena, 10., 11., 12., 13. in 14. člena tega zakona.

28. člen **(začetek veljavnosti in uporabe zakona)**

(1) Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

(2) Dvanajst mesecev po uveljavitvi tega zakona se začnejo uporabljati naslednje določbe:

- prvi in drugi odstavek 7. člen zakona,
- tretji odstavek 17. člena v delu, ki se nanaša na izmenjavo e-dokumentov prek spletnega programa UJP,
- 10., 11., 12., 13. in 14. člen zakona,
- 22., 23. in 24. člen v delu, ki se nanaša na kršitve 7., 11., 12., in 14. člena tega zakona.

III. OBRAZLOŽITEV ČLENOV

K 1. členu (vsebina zakona)

Ta zakon ureja izmenjavo e-računov in drugih e-dokumentov ter vodenje Registra e-poslovanja. Izmenjava e-računov in e-dokumentov zajema vse procese, povezane z izdajo, posredovanjem in prejemom teh listin od izdajatelja do prejemnika oziroma plačnika, pri čemer imajo pomembno vlogo poslovni subjekti, ki ponujajo storitve izmenjave e-računov in e-dokumentov (v nadaljnjem besedilu: ponudniki e-poti), ki v ta namen uporabnikom teh storitev (izdajateljem in prejemnikom) zagotavljajo svojo informacijsko-komunikacijsko infrastrukturo.

Zaradi zagotavljanja preglednosti poslovanja ponudnikov e-poti in kakovostne, varne, verodostojne in zanesljive izmenjave teh listin zakon ureja tudi Register e-poslovanja, v katerem se vodijo podatki o ponudnikih e-poti, prejemnikih in izdajateljih e-računov in e-dokumentov.

K 2. členu (prenos predpisa Evropske unije)

Prenos Direktive 2014/55/EU je opravljen z novelo ZOPSPU-1A. Vzporedno s predlogom tega zakona je v obravnavi tudi predlog Zakona o plačilnih in spremljajočih javnofinančnih storitvah, ki v prehodnih določbah ureja prenehanje veljavnosti ZOPSPU-1. Zaradi zagotavljanja pravne kontinuitete pri izvajanju navedene direktive predlog tega zakona ureja prenos Direktive 2014/55/EU v slovenski pravni red.

Zaradi prenosa navedene direktive so s tem zakonom zajeti vsi e-računi, ki jih na podlagi pogodb in naročilnic za izvedbo javnega naročila ali drugih aktov, sklenjenih na podlagi oddanih javnih naročil, ali koncesijskih pogodb, ali pogodb o javno-zasebnem partnerstvu, prejemajo subjekti, ki izpolnjujejo pogoje za status naročnika, določene v zakonih, ki urejajo javno naročanje, koncesije in javno-zasebno partnerstvo. Med tovrstne področne zakone sodijo Zakon o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/15 in 14/18; v nadaljnjem besedilu: ZJN-3), Zakon o javnem naročanju na področju obrambe in varnosti (Uradni list RS, št. 90/12, 90/14 – ZDU-11 in 52/16; v nadaljnjem besedilu: ZJNPOV), Zakon o nekaterih koncesijskih pogodbah (Uradni list RS, št. 9/19), Zakon o javno-zasebnem partnerstvu (Uradni list RS, št. 127/06), Zakon o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 32/93, 30/98 – ZZLPPO, 127/06 – ZJZP, 38/10 – ZUKN in 57/11 – ORZGJS40).

Na ta način oziroma s področnimi zakoni so zajeti vsi predpisi EU, navedeni 1. členu Direktive 2014/55/EU, in sicer:

- Direktiva 2009/81/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o usklajevanju postopkov za oddajo nekaterih naročil gradenj, blaga in storitev, ki jih oddajo naročniki na področju obrambe in varnosti, ter spremembi direktiv 2004/17/ES in 2004/18/ES (UL L št. 216 z dne 20. 8. 2009, str. 76), nazadnje spremenjena z Uredbo Komisije (EU) št. 2015/2340/EU z dne 15. decembra 2015 o spremembi Direktive 2009/81/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede pragov za uporabo v postopkih za oddajo naročil (UL L št. 330 z dne 16. 12. 2015, str. 14), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2009/81/ES), ki je bila v slovenski pravni red prenesena z ZJNPOV;
- Direktiva 2014/23/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o podeljevanju koncesijskih pogodb (UL L št. 94 z dne 28. 3. 2014, str. 1), zadnjič spremenjena z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2017/2366 z dne 18. 12. 2017 o spremembi Direktive 2014/23/EU Evropskega parlamenta in Sveta glede mejnih vrednosti za uporabo v postopkih za oddajo naročil (UL L št. 337 z dne 19. 12. 2017, str. 21), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2014/23/EU), ki je bila v slovenski pravni red prenesena z ZNKP;
- Direktiva 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES (UL L št. 94 z dne 28. 3. 2014 str. 65; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2014/24/EU), ki je bila v slovenski pravni red prenesena z ZJN-3;
- Direktiva 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju naročnikov, ki opravljajo dejavnosti v vodnem, energetskem in prometnem sektorju ter sektorju poštne storitve, ter o razveljavitvi Direktive 2004/17/ES (UL L št. 94 z dne 28. 3. 2014 str. 243; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2014/25/EU), ki je bila v slovenski pravni red prenesena z ZJN-3.

Parcialen prenos Direktive 2014/55/EU po posameznih področnih zakonih, ki urejajo javno naročanje, koncesije in javno-zasebno partnerstvo, bi povzročil več ločenih zakonodajnih postopkov in bi posledično dodatna parlamentarna procedura po nepotrebnem administrativno obremenjevala delo Državnega zbora in njegovih delovnih teles ter strokovnih služb. Z vidika ekonomičnosti in zaradi normativne preglednosti je smotno, da so obveznosti zavezancev v zvezi z izvajanjem Direktive 2014/55/EU urejene na enem mestu oziroma z enim zakonom.

K 3. členu (pomen izrazov)

V tem členu je opredeljen pomen posameznih izrazov, ki se uporabljajo v zakonu.

Da bi se izognil nepotrebnemu podvajanju normativne ureditve, zakon napotuje na izraze oziroma opredelitve posameznih izrazov, urejene z drugimi področnimi zakoni ali predpisi EU, kot npr. poslovni subjekt, naročnik, javno naročilo, podizvajalec, potrošnik ipd.

Za namen tega zakona se izraz »poslovni subjekt« uporabljata tudi za domače ali tuje osebe (davčne rezidente in nerezidente), ki niso vpisane v Poslovni register Slovenije, kadar na območju Republike Slovenije opravljajo ekonomsko dejavnost in so ali se morajo identificirati za namene DDV v skladu s predpisi, ki urejajo DDV. S to definicijo poslovnega subjekta bodo zavezanci za izdajanje e-računov in potrjevanje pri davčnem organu tudi vse osebe, ki opravljajo ekonomsko dejavnost po ZDDV-1 in za njih ni določena obveznost vpisa v Poslovni register Slovenije, ob pogoju, da so identificirani za namene DDV oziroma bi se morali identificirati za namene DDV. V to kategorijo zavezancev sodijo tuje pravne in fizične osebe, ki v Sloveniji nimajo sedeža ali stalne poslovne enote niti stalnega ali običajnega prebivališča, če opravljajo na ozemlju Republike Slovenije ekonomsko dejavnost in so identificirani za DDV, ter tudi nekatere domače osebe (kmečka gospodinjstva ipd.). Ta kategorija subjektov se vodi v davčnem registru FURS.

Proračunski uporabniki so neposredni in posredni uporabniki državnega proračuna in proračunov samoupravnih lokalnih skupnosti, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije ter Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: proračunski uporabniki). S tem so zajeti uporabniki vseh štirih javnofinančnih blagajn, kot jih opredeljuje Zakon o javnih financah, in sicer proračun Republike Slovenije, občinski proračuni, blagajna zdravstvenega zavarovanja ter blagajna pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Med proračunske uporabnike sodijo državni in občinski organi, ožji deli občin, ki imajo status pravne osebe, javni zavodi, javne agencije, javni skladi, samoupravne narodnostne skupnosti in druge osebe javnega prava, ki izpolnjujejo merila in pogoje za pridobitev statusa proračunskega uporabnika (npr. pravnoorganizacijska oblika, ustanovitelj, dejavnost, viri financiranja ipd.), ki so podrobneje opredeljeni v Pravilniku o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov (Uradni list RS, št. 46/03) oziroma v 15. členu predloga Zakona o plačilnih in spremljajočih javnofinančnih storitvah. Seznam proračunskih uporabnikov je javno dostopen v Registru proračunskih uporabnikov, ki ga vodi UJP.

Pojem »naročnik« je skupni izraz za vse kategorije naročnikov na področju javnega naročanja, koncesij in javno-zasebnega partnerstva, kot jih opredeljujejo področni zakoni, navedeni v obrazložitvi k 2. členu predloga zakona.

V praksi med e-račune spadajo knjigovodske listine, ki vsebujejo zapise o poslovnih dogodkih, na podlagi katerih se spreminjajo sredstva ali obveznosti do njihovih virov, prihodki ali odhodki, ne glede na to, kako se imenujejo (račun, dobropis, bremepis, avansni račun, zahtevek za plačilo, ipd.). Za e-račune, kot tudi e-dokumente (e-naročilnice, e-dobavnice, e-potrditev e-naročila), je značilno, da so te listine izdane, poslane in prejete v strukturirani elektronski obliki, ki omogoča samodejno in elektronsko obdelavo, skladno s tehničnimi in drugimi pogoji, določenimi s posebnimi predpisi in standardi, ter enakovredno zamenjuje račun, naročilnico in dobavnico v papirni obliki. V javnem sektorju in gospodarstvu ta kategorija knjigovodskih listin s spremljajočo dokumentacijo obsega večji delež dokumentarnega gradiva. Pojma »e-račun« in »e-dokument« ne zajemata odločb, sklepov ali drugih listin, ki jih izdajajo in pošiljajo sodni, upravni, prekrškovni, nadzorni in drugi organi pri vodenju postopkov iz svoje pristojnosti. Za izdajanje in pošiljanje oziroma vročanje tovrstnih upravnih in sodnih aktov se uporabljajo področni predpisi, ki urejajo vodenje posameznega postopka.

Med ponudnike e-poti spadajo poslovni subjekti, ki opravljajo storitve procesne obdelave podatkov, kot je npr. Bankart, d.o.o., ki ima vlogo skupnega procesorja za e-račune in e-dokumente, ki se izmenjujejo prek bančnega sektorja, kot tudi drugi poslovni subjekti, ki svojim komitentom omogočajo storitve izdajanja, posredovanja in prejemanja e-računov ter podpore računovodske storitve. Vlogo ponudnika e-poti ima tudi UJP, ki storitve izmenjave e-računov in e-dokumentov opravlja za proračunske uporabnike in gospodarske subjekte, ki poslujejo s proračunskimi uporabniki. Način opravljanje te storitve UJP je podrobneje urejen v zakonu, ki ureja njegove plačilne in spremljajoče javnofinančne storitve, ter v podzakonskem predpisu ministra za finance.

Uporabnik e-poti je izdajatelj e-računa ali e-dokumenta (npr. gospodarski subjekt, proračunski uporabnik, ki je opravil storitev ali dobavil blago) in prejemnik e-računa ali e-dokumenta (npr. potrošnik, naročnik, proračunski uporabnik, gospodarski subjekt, ki ja naročil storitev ali blago).

Evropski standard je standard za izdajanje e-računov, ki ga pripravi evropska organizacija za standardizacijo v skladu z zahtevami Evropske komisije, določenimi v 3. členu Direktive 2014/55/EU. Postopek sprejema in način objave evropskega standarda v Uradnem listu Evropske unije ter vzdrževanje in nadaljnji razvoj evropskega standarda in seznama sintaks je podrobneje urejen v 3., 4. in 5. členu Direktive 2014/55/EU. V ta namen je bil izdan Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2017/1870 z dne 16. oktobra 2017 o objavi sklica na evropski standard za izdajanje elektronskih računov in seznama sintaks v skladu z Direktivo 2014/55/EU Evropskega parlamenta in Sveta (UL L št. 266 z dne 17. 10. 2017, str. 19). V primeru revizije in posodobitve evropskega standarda za izdajanje e-računov in seznama sintaks bo Evropska komisija objavila spremembe in dopolnitve v Uradnem listu Evropske unije ter na svoji spletni strani skladno z določbami 4. in 5. člena Direktive 2014/55/EU.

Izraz »sintaksa« ima enak pomen kot v Direktivi 2014/55/EU oziroma pomeni strojno berljivi jezik ali programski jezik, ki se uporablja za predstavitev podatkovnih elementov, ki jih vsebuje e-račun ali e-dokument.

Osrednji elementi e-računa pomeni niz ključnih elementov informacij, ki jih mora vsebovati e- račun, da se omogoči čezmejna interoperabilnost, vključno s potrebnimi informacijami za zagotovitev skladnosti z zakonodajo.

Na območju Republike Slovenije se uporablja standard e-SLOG, ki je enotna standardizirana oblika e-računa oziroma nacionalni standard na območju Republike Slovenije, ki je usklajen z evropskim standardom za izdajanje e-računov. Ta nacionalni standard je pripravila Gospodarska zbornica Slovenije (v nadaljnjem besedilu: GZS). GZS je s projektom e-SLOG uspel povezati interese in strokovnjake iz več kot 100 podjetij in jih združiti pri pripravi in uveljavljanju enotnih slovenskih priporočil, ki poslovnim subjektom omogočajo elektronsko poslovanje. Rezultat projekta so standardi za elektronske dokumente: naročilnico, dobavnico in račun. Nosilec avtorskih pravic za eSLOG in priporočil je GZS, v pripravo in vzdrževanje priporočil pa sta vključena Nacionalni forum za eRačun, katerega član je tudi UJP, ter Sekcija Ponudnikov poslovnih programov S3P pri Združenju za informatiko in telekomunikacije.

Nacionalni forum za e-račun je posvetovalno telo na področju e-računov na nacionalni ravni, ki vključuje predstavnike zainteresiranih deležnikov gospodarstva (malih, srednjih in velikih gospodarskih družb), javnega sektorja, združenj, zbornic in izobraževalnih institucij.

Za enkratno identifikacijsko oznako računa, namenjeno za potrjevanje e-računa pri davčnem organu, se uporablja kratica eEOR in pomeni enkratno identifikacijsko oznako e-računa, ki se programsko ustvarja v informacijskem sistemu davčnega organa na podlagi določenega niza podatkov in je potrdilo, da je bil izdani e-račun prijavljen davčnemu organu, to je Finančni upravi Republike Slovenije.

Za zaščitno oznako izdajatelja računa se uporablja kratica eZOI in pomeni zaščitno oznako izdajatelja e-računa, s katero je izdani e-račun povezan z zavezancem za izvajanje postopka potrjevanja računov in je podatek za ugotavljanje pristnosti izvora računa.

K 4. členu (izjeme, za katere se zakon ne uporablja)

V tem členu je predvideno, da obveznost prejemanja e-računov, če so skladni z evropskim standardom, ne velja za e-račune, izdane na podlagi pogodb, sklenjenih na podlagi zakona, ki ureja javno naročanje na področju obrambe in varnosti, če gre za naročila, za katera bi izvedba postopkov naročanja povzročila posredovanje informacij, katerih razkritje bi bilo v nasprotju z bistvenimi varnostnimi interesi Republike Slovenije, vključno z naročili vojaške opreme, pri kateri je treba sprejeti ukrepe za zaščito teh interesov, in za naročila, namenjena izvajanju obveščevalne in protiobveščevalne dejavnosti, če ta naročila vsebujejo tajne podatke v skladu z zakonom ali jih morajo spremljati posebni varnostni ukrepi.

Navedena izjema je opredeljena v skladu s pogoji iz 1. člena Direktive 2014/55/EU, ki omogoča državam članicam, da določijo izjemo za e-račune, izdane na podlagi izvajanja pogodb, ki spadajo na področje uporabe Direktive 2009/81/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o usklajevanju postopkov za oddajo nekaterih naročil gradenj, blaga in storitev, ki jih oddajo naročniki na področju obrambe in varnosti, ter spremembi direktiv 2004/17/ES in 2004/18/ES (UL L št. 216 z dne 20. 8. 2009, str. 76), nazadnje spremenjena z Uredbo Komisije (EU) št. 2015/2340/EU z dne 15. decembra 2015 o spremembi Direktive 2009/81/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede pragov za uporabo v postopkih za oddajo naročil (UL L št. 330 z dne 16. 12. 2015, str. 14), ki je bila v slovenski pravni red prenesena z ZJNPOV.

Pri pripravi prve alineje tega člena je predlagatelj kot izjemo upošteval naročila, ki se izvajajo na podlagi 346. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije (Prečiščena različica Pogodbe o delovanju Evropske unije, UL C št. 202 z dne 7. 6. 2016, str. 47), in naročila za izvajanje obveščevalne in protiobveščevalne dejavnosti, glede na besedilo prvega odstavka 11. člena Zakona o javnem naročanju na področju obrambe in varnosti (Uradni list RS, št. 90/12, 90/14 – ZDU-11 in 52/16; v nadaljnjem besedilu: ZJNPOV), iz katerega je razvidno, da se pri izvajanju te kategorije naročil izvajajo strožji varnostni ukrepi z namenom, da se prepreči posredovanje informacij, katerih razkritje bi bilo v nasprotju z bistvenimi varnostnimi interesi Republike Slovenije. S to določbo se ne posega v pravico naročnika, ki izvaja naročilo iz 11. člena ZJNPOV, in nasprotne pogodbene stranke, da se sporazumno dogovorita o izdajanju in prejemanju e-računov ter o načinu izmenjave e-računov, ki vključuje ustrezne kriptografske metode tako, da bo zagotovljena njihova nečitljivost oziroma neprepoznavnost med prenosom prek telekomunikacijskih omrežij. Seznam dejavnosti, opreme in storitve, ki so predmet zaupnih javnih naročil, so podrobneje opredeljeni v Uredbi o seznamih storitev na področju obrambe in varnosti, o dejavnosti na področjih gradenj, vojaške opreme, občutljive opreme, občutljivih gradenj in občutljivih storitev, o obveznih informacijah v objavah in o zahtevah, ki jih mora izpolnjevati oprema za elektronsko naročanje, ter o medresorski komisiji za izdajo soglasij k naročilom iz 11. člena Zakona o javnem naročanju na področju obrambe in varnosti (Uradni list RS, št. 4/13, 71/16 in 31/17).

Poleg navedene izjeme predlog zakona ureja tudi druge izjeme, ki so podrobneje urejena v 4. členu, pri čemer te izjeme ne posegajo v določbe navedene direktive.

V skladu z izjemo iz druge alineje tega člena se določbe predloga zakona ne uporabljajo za račune, zahtevke za plačilo, račune za nadomestilo, poročila, obračunske liste, dobropise, bremepise in druge spremljajoče obračunske dokumente, ki jih Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije in zavarovalnicam, ki izvajajo dopolnilno zdravstveno zavarovanje, pošiljajo bolnišnice, zdravstveni domovi, lekarne, zasebniki, v delu, ki se nanaša na izvajanje koncesijske pogodbe, zdravilišča, dobavitelji medicinskih pripomočkov in drugi izvajalci zdravstvenih storitev, ki opravljajo storitve v breme obveznega in dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja. Ti dokumenti se pošiljajo neposredno prek informacijskega sistema Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Ta izjema je potrebna, ker ti dokumenti praviloma vsebujejo občutljive osebne podatke o boleznih in zdravstvenem stanju pacientov, kar zahteva dodatne strožje varnostno-tehnične postopke v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov. Navedena izjema ne velja za druge e-račune iz naslova javnih naročil ali koncesij ter tekočega poslovanja, ki jih javni zavodi in drugi proračunski uporabniki s področja zdravstvene dejavnosti prejemajo ali pošiljajo pri izvajanju javnih naročil ali opravljanju storitev za druge subjekte.

V tretji, četrti in peti alineji tega člena so opredeljene izjeme, vezane na izvajanje predpisov, ki urejajo davek na dodano vrednost.

V zadnji alineji so kot izjema opredeljene listine, ki se izmenjujejo preko spletnega programa, namenjenega za upravljanje denarnih sredstev sistema enotnega zakladniškega računa države oziroma samoupravne lokalne skupnosti (tj. program EZRLKV).

K 5. členu (Register e-poslovanja)

V tem členu je predvidena vzpostavitev Registra e-poslovanja pri GZS, ki bo predstavljal enotni nacionalni register prejemnikov in izdajateljev e-računov in e-dokumentov ter ponudnikov e-poti.

Način izvajanja nalog vodenja in upravljanja tega registra in pogoje uporabe ter nabor podatkov za vpis v register bo urejen s podzakonskim predpisom ministra za finance.

K 6. členu (standardi za izdajanje e-računov)

V Direktivi 2014/55/EU je med drugim predvideno, da novi evropski standard za izdajanje e-računov ne bi smel zamenjati obstoječih nacionalnih standardov in tudi ne omejevati njihove uporabe, če z njim niso v nasprotju, temveč bi morale biti mogoče te standarde še naprej uporabljati vzporedno z njim. To pomeni, da se z navedeno direktivo in predlogom tega zakona ne posega v obstoječi standard e-SLOG.

Predlog zakona omogoča, da se e-računi izdajajo in izmenjujejo v standardu e-SLOG in sintaksah, ki so skladne z evropskim standardom za izdajanje e-računov, ter v drugih mednarodno uveljavljenih standardih, če je tako predhodno dogovorjeno v pogodbenih razmerjih med izdajateljem in prejemnikom e-računa.

Veljavna verzija standarda e-SLOG je objavljena na spletni strani GZS po predlogu Nacionalnega foruma za eRačun.

Na ta način so zavarovane pravice in interesi domačih ali tujih gospodarskih subjektov, ki se odločijo, da bodo pri izvajanju javnega naročila ali koncesijske pogodbe ali pogodbe o javno zasebnem partnerstvu izdajali račune v skladu z evropskim standardom ali drugim (nacionalnim) standardom, ki skladen z evropskim standardom. S tem je izpolnjen temeljni namen Direktive 2014/55/EU, ki je bila sprejeta zaradi odprave pravnih in tehničnih ter administrativnih ovir, zapletov in stroškov gospodarskih subjektov pri čezmejni trgovini in čezmejnih javnih naročilih. S tem se spodbuja razvoj elektronskega poslovanja in državam članicam, naročnikom ter gospodarskim subjektom omogoča ustvarjanje znatnih koristi z vidika prihrankov in zmanjševanja administrativne obremenitve.

K 7. členu (obvezni podatki na e-računu)

V izogib podvajanju besedila ali poseganju v druge predpise predlog zakona v tem členu napotuje na področne predpise, ki določajo obvezne podatke izdanih računov. Med te področne predpise spadajo npr. določbe 82. in 83. člena ZDDV-1 in pravilnik, ki ureja izvajanje ZDDV-1, ter določbe Zakona o davčnem potrjevanju računov (Uradni list RS, št. 57/15 in 69/17), kot tudi 6. člen Direktive 2014/55/EU, v katerem so taksativno naštetih osrednji elementi e-računa.

Predlog zakona v tem členu določa dodatne obvezne podatke, ki jih mora vsebovati e-račun, in sicer zaščitno oznako izdajatelja e-računa, enkratno identifikacijsko oznako e-računa ter podatek o davčni številki oziroma identifikacijski številki za namene davka na dodano vrednost kupca oziroma naročnika, če je kupec ali naročnik poslovni subjekt ali proračunski uporabnik.

V drugem odstavku je opredeljena izjema, ki omogoča, da je e-račun za dobavo blaga ali storitev izdan brez enkratne identifikacijske oznake e-računa, kadar so podane poseben okoliščine iz prvega odstavka 12. člena tega zakona.

Četrti odstavek tega člena pooblašča ministra za finance, da podrobneje predpiše način ustvarjanja, dolžino in obliko zapisa enkratne identifikacijske oznake e-računa in dolžino in obliko zapisa zaščitne oznake izdajatelja e-računa.

K 8. členu (ponudniki e-poti)

Ponudniki e-poti imajo praviloma svoje samostojne informacijsko-komunikacijske sisteme, namenjene za izmenjavo e-računov in e-dokumentov.

Predlog zakona omogoča ponudnikom e-poti, da se medsebojno povezujejo v interesna ali strokovna združenja ter sodelujejo z mednarodnimi združenji ali organizacijami, ki ponujajo storitve varne, zanesljive in verodostojne izmenjave e-računov in e-dokumentov, kot je npr. evropsko omrežje Pan-European Public Procurement On-Line (PEPPOL).

Ponudnik e-poti mora v okviru svojih storitev uporabnikom zagotavljati varno in zanesljivo izmenjavo e-računov in e-dokumentov, pristnost izvora e-računov in e-dokumentov, ohranjanje celovitosti vsebine e-računov in e-dokumentov med prenosom, ter odprto povezovanje z drugimi ponudniki e-poti ter izmenjavo e-računov in e-dokumentov med ponudniki.

Ponudnik e-poti pri svojem poslovanju ne sme omejevati konkurence ali ustvarjati okoliščin, ki pomenijo, krajevno, stvarno ali osebno diskriminacijo drugih ponudnikov storitev ali uporabnikov e-poti ali drugo diskriminacijo, ki krši načelo enakopravne obravnave drugih udeležencev v procesu izmenjave e-računov. Zato predlog zakona zavezuje ponudnika e-poti, da ne sme omejevati možnosti povezovanja uporabnikov e-poti z drugimi ponudniki e-poti, omejevati izmenjave e-računov in e-dokumentov med posameznimi uporabniki e-poti, ovirati prehoda uporabnikov e-poti med ponudniki e-poti ali postavljati nesorazmernih pogojev pri povezavah z drugimi ponudniki e-poti in medsebojni izmenjavi e-računov in e-dokumentov. S tem je omogočeno, da ima en uporabnik e-poti več ponudnikov e-poti. Izjeme od teh pravil so dovoljene le s tem ali posebnim zakonom, kot je zakon, ki ureja plačilne in druge spremljajoče javnofinančne storitve. Zaradi posebnosti delovanja sistema enotnega zakladniškega računa države in občin (v nadaljnjem besedilu: EZR) ter finančnega poslovanja proračunskih uporabnikov in drugih posebnosti, vezanih na izvrševanje državnega in občinskih proračunov, morajo proračunski uporabniki prejemati in izdajati e-račune in e-dokumente izključno prek enotne vstopne in izstopne točke, vzpostavljene pri UJP.

K 9. členu (zagotavljanje kakovosti storitev in informacij za uporabnike e-poti)

Zaradi zagotavljanja kakovosti in preglednosti poslovanja ponudnikov e-poti in varstva interesov uporabnikov e-poti so v tem členu opredeljene informacije o storitvah, ki jih mora ponudnik e-poti javno objavljati, ter njegove druge obveznosti v zvezi z izvajanjem storitve izmenjave e-računov in e-dokumentov.

K 10. členu (obveznost izmenjave e-računov za poslovne subjekte, proračunske uporabnike in naročnike)

Z namenom, da se v javnem sektorju in pri gospodarskih subjektih, ki poslujejo z javnim sektorjem, kot tudi pri medsebojnem poslovanju med gospodarskimi subjekti, odpravijo administrativna bremena in zmanjšajo materialni stroški, povezani z ročno obdelavo računov (tiskanje na papir, pošiljanje in prejemanje v fizični obliki, stroški poštnih storitev, ročni vnos podatkov pri knjiženju in plačevanju, hramba v fizični obliki, stroški za papir, tonerje, tiskalnike in fotokopirne stroje, material in prostori za hrambo dokumentacije, stroški dela ipd.), je v prvem odstavku tega člena predpisano, da morajo vsi poslovni subjekti, proračunski uporabniki in naročniki pri medsebojnih obligacijskih razmerjih izmenjevati (izdajati, prejemati) izključno e-račune.

Poslovni subjekti in naročniki, razen proračunskih uporabnikov, si medsebojno izmenjujejo e-račune v standardu e-SLOG, sintaksah, ki so skladne z evropskim standardom za izdajanje e-računov, ali v drugih mednarodno uveljavljenih standardih, če je tako predhodno dogovorjeno v pogodbenih razmerjih med izdajateljem in prejemnikom e-računa.

Proračunski uporabniki uporabljajo pri svojem poslovanju izključno e-račune, izdane v standardu e-SLOG ali v sintaksah, ki so skladne z evropskim standardom za izdajanje e-računov. Zato je v tretjem odstavku tega člena opredeljena strožja zahteva, ki zavezuje poslovne subjekte, da morajo proračunskim uporabnikom izstavljati e-račune v skladu s standardom e-SLOG ali evropskim standardom.

K 11. členu (potrjevanje e-računa za dobavo blaga ali storitev pri davčnem organu)

V tem členu so urejeni obveznosti izdajatelja v zvezi s potrjevanjem e-računov za dobavljeno blago ali storitev pri Finančni upravi Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: FURS ali davčni organ).

Eden izmed pogojev za zavezanost za izvajanje postopka potrjevanja e-računov pri davčnem organu je tudi izdaja računa za dobavo blaga ali storitev.

Predmet potrjevanja pri davčnem organu so računi za dobave, ki so predmet obdavčitve po ZDDV-1 in morajo biti izdani skladno z ZDDV-1, torej računi, ki jih mora davčni zavezanec izstaviti v skladu s slovenskimi davčnimi predpisi.

Obveznost izdajanja računa za namene DDV je predpisana že z ZDDV-1, ki ureja obdavčevanje dobav blaga in storitev z DDV za vse osebe, ki so v skladu z ZDDV-1 določene kot davčni zavezanci za namene ZDDV-1, razen če so izpolnjeni pogoji za izjemo od obveznosti izdajanja računov.

Davčni zavezanec po ZDDV-1 je vsaka oseba, ki kjerkoli neodvisno opravlja katerokoli ekonomsko dejavnost, ne glede na namen ali rezultat opravljanja dejavnosti. Gospodarska dejavnost obsega vsako proizvodno, predelovalno, trgovsko in storitveno dejavnost, vključno z rudarsko, kmetijsko in poklicno dejavnostjo. Gospodarska dejavnost obsega tudi izkoriščanje premoženja in premoženjskih pravic, ki je namenjeno trajnemu doseganju dohodka. Za davčnega zavezanca se šteje tudi vsaka oseba, ki priložnostno dobavi novo prevozno sredstvo, ki ga kupcu odpošlje ali odpelje prodajalec ali kupec ali druga oseba za njun račun na ozemlje Unije. V zvezi s tem je treba upoštevati, da ZDDV-1 določa, kdo se ne šteje za davčnega zavezanca.

Po DDV zakonodaji mora račun izdati davčni zavezanec, identificiran za namene DDV (za obdavčene in oproščene dobave) in mali davčni zavezanec, ki je oproščen obračunavanja DDV po 94. členu ZDDV-1, razen za dobave, za katere je z DDV zakonodajo določena izjema od obveznosti izdajanja računov. Če davčni zavezanec kljub izjemi od obveznosti izdajanja računov po ZDDV-1 ali Pravilniku o izvajanju Zakona o davku na dodano vrednost – Pravilnik za tako dobavo izda račun, mu tako izdanega računa pri davčnem organu ni treba potrditi.

Vsak davčni zavezanec mora torej po ZDDV-1 zagotoviti, da sam, prejemnik ali tretja oseba v njegovem imenu in za njegov račun izda račun za dobavo blaga ali storitev, ki jih je opravil drugemu davčnemu zavezancu ali pravni osebi, ki ni davčni zavezanec, kakor tudi za druge dobave blaga ali storitev, ki jih opravi na ozemlju Slovenije, v določenih primerih pa tudi za predplačilo, ki ga na primer prejme od davčnega zavezanca, identificiranega za namene DDV, ali malega davčnega zavezanca pred opravljeno dobavo. Če davčni zavezanec še ni izdal računa za prejeto predplačilo, vendar je do roka za predložitev obračuna DDV za davčno obdobje, v katerem je prejel predplačilo, izdal račun za opravljeno dobavo ali storitev, mu po DDV zakonodaji ni treba izdati računa za predplačilo (glede obračuna DDV pa ZDDV-1 določa, da mora davčni zavezanec obračunati DDV od vsakega predplačila, prejetega pred opravljeno dobavo). Z ZDDV-1 sta predpisani vsebina računa, ki ga izda davčni zavezanec za DDV, in vsebina poenostavljenih računov, ki jih lahko izda davčni zavezanec drugemu davčnemu zavezancu ali pravni osebi, ki ni davčni zavezanec, če znesek na računu (brez DDV) ni višji od 100 evrov, ali če račun izda davčni zavezanec končnim potrošnikom za dobave blaga ali storitev, ki jih je opravil na ozemlju Slovenije, ter za druge dokumente ali sporočila, ki spreminjajo prvotni račun in se nanj nedvoumno nanašajo (stornacije, dobropisi, bremepisi). Vsebino računa, ki ga izda mali davčni zavezanec, določa 141. člen Pravilnika.

Kot račun se šteje tudi vsak dokument oziroma sporočilo, ki spreminja prvoten račun in se nanj nedvoumno nanaša (npr. storno računa, dobropis, bremepis).

Če račun izda kupec (samofakturiranje) ali tretja oseba v imenu in za račun davčnega zavezanca, je izdajatelj računa zavezan k potrjevanju tako izdanega računa.

Če davčni zavezanec kljub izjemi od obveznosti izdajanja računov po DDV zakonodaji izda račun, se za tako izdani račun ne šteje za zavezanca za to davčno potrjevanje.

Davčni zavezanec se za dobave, za katere mu v skladu z DDV zakonodajo računa ni treba izdati, ne šteje za zavezanca za potrjevanje računov pri davčnem organu. Dobave, za katere davčnemu zavezancu ni treba izdati računa, določa 143. člen Pravilnika o izvajanju Zakona o davku na dodano. Za potrjevanje računov pri davčnem organu ni mogoče zahtevati dodatnega pogoja, da je dobava (dobava blaga ali opravljanje storitev), na katero se račun nanaša, fizično opravljena na ozemlju Slovenije. Pomembno je torej, da se račun nanaša na dobavo:

- ki je predmet obdavčitve po ZDDV-1 (dobave, za katere je po ZDDV-1 kraj dobave blaga ali kraj opravljanja storitev Slovenija) in
- da gre za račun, ki je izdan po slovenskih predpisih o DDV.

Zaradi potrditve e-računa pri FURS mora izdajatelj e-račun izdati z enkratno identifikacijsko oznako e-računa.

Postopek potrjevanja e-računa je sestavljen iz pošiljanja podatkov o e-računu FURS, obdelave podatkov o e-računu, dodelitve enkratne identifikacijske oznake e-računa v informacijskem sistemu FURS in pošiljanja enkratne identifikacijske oznake e-računa izdajatelju e-računa.

V tretjem odstavku tega člena so taksativno naštetih podatki, ki jih mora izdajatelj sporočiti FURS za namene dodelitve enkratne identifikacijske oznake e-računa. Sporočilo mora biti elektronsko podpisano in poslano FURS prek vzpostavljene elektronske povezave.

Izdajatelj mora izdajati e-račune z uporabo elektronske naprave za izdajo računov, ki omogoča elektronsko podpisovanje podatkov o e-računu in elektronsko povezavo za izmenjavo podatkov s FURS.

Davčni organ preveri, ali so poslani vsi podatki o e-računu iz tretjega odstavka tega člena in ali so podatki podpisani z namenskim digitalnim potrdilom.

FURS po opravljeni kontroli dodeli podatkom o e-računu enkratno identifikacijsko oznako e-računa in jo pošlje izdajatelju prek vzpostavljene elektronske povezave.

Izdajatelj mora prek elektronske naprave za izdajo računov kupcu izdati e-račun, ki vsebuje podatke iz 7. člena tega zakona, razen če ni s tem zakonom drugače določeno.

Izdajatelj mora izvesti postopek potrjevanja e-računov tudi za vse naknadne spremembe podatkov o e-računu iz tretjega odstavka tega člena, ki so bili posredovani FURS.

Izdajatelj mora pri izvajanju postopka potrjevanja e-računov in elektronskega podpisovanja sporočila s podatki o e-računu uporabljati namensko digitalno potrdilo, ki ga Ministrstvo za javno upravo izda zavezancu brezplačno. Namensko digitalno potrdilo je potrdilo v elektronski obliki, ki ga zavezanec uporablja za namene identifikacije v postopku elektronske izmenjave podatkov z davčnim organom in za elektronsko podpisovanje podatkov o e-računu v postopku potrjevanja e-računov.

Način potrjevanja e-računov pri FURS bo podrobneje urejen s pravilnikom ministra za finance.

K 12. členu (postopek v primeru nezmožnosti izdaje e-računa za dobavo blaga ali izvedbo storitev z enkratno identifikacijsko oznako e-računa)

V tem členu je urejen postopek v primeru tehničnih težav ali drugih okoliščin, zaradi kateri ni možno vzpostaviti elektronske povezave med izdajateljem e-računa in FURS.

Z določbami tega člena so opredeljena pravila in postopki v primerih, ko informacijski sistem davčnega organa ni dosegljiv zaradi tehnične okvare, vzdrževanja ali prekinitve elektronske povezave ter določeni roki, v katerih mora izdajatelj davčnemu organu poslati podatke o e-računih iz tretjega

odstavka 11. člena tega zakona in določeni opravičljivi razlogi, zaradi katerih izdajatelj ni mogel vzpostaviti elektronske povezave z davčnim organom v predpisanem roku.

S tem členom je predpisan postopek ravnanja zavezanca v primeru nezmožnosti izdaje e-računa z enkratno identifikacijsko oznako e-računa zaradi prekinitve vzpostavljene elektronske povezave. V teh primerih zavezanec izda e-račun s podatki, ki so predpisani v 7. členu tega zakona, brez navedbe enkratne identifikacijske oznake e-računa.

Z drugim odstavkom tega člena je določen rok dveh delovnih dni od dneva prekinitve povezave, v katerem mora zavezanec vzpostaviti elektronsko povezavo in davčnemu organu poslati podatke o e-računu iz tretjega odstavka 11. člena tega zakona za vse nepotrjene e-račune. Zavezanec mora vzpostaviti elektronsko povezavo in posredovati podatke o e-računih do konca drugega delovnega dne, ki sledi delovnemu dnevu, v katerem je prišlo do prekinitve povezave. Če zavezanec v tem roku iz opravičljivih razlogov ne more vzpostaviti elektronske povezave, se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja davčni postopek, o predložitvi davčnega obračuna po poteku predpisanega roka (52. člen ZDavP-2). Gre za pravila, ki urejajo vrnitev v prejšnje stanje zaradi zamude materialnega roka. S tem je predpisan postopek, po katerem lahko zavezanec pod določenimi pogoji kljub zamudi pošlje podatke o izdanem e-računu in se tako izogne sankcioniranju. Kot opravičljivi razlogi se štejejo utemeljeni razlogi, ki jih zavezanec ni mogel predvideti oziroma odvrniti in preprečujejo vzpostavitev elektronske povezave v predpisanem roku. Med utemeljene je mogoče šteti predvsem objektivne razloge, katerih vzroki so zunaj poslovanja zavezanca. Takšni razlogi so npr. okvara pri ponudniku storitve dostopa do interneta, okvare informacijskega sistema davčnega organa, ki sprejema in obdeluje podatke o računih in poslovnih prostorih, okvare na komunikacijskem omrežju zaradi požara, udara strele, žleda in podobno. Ne pridejo pa v poštev okoliščine, ki bi jih zavezanec lahko predvidel, na primer preobremenjenost in časovna stiska.

Davčni organ bo vsem poslanim podatkom o e-računu dodelil enkratno identifikacijsko oznako e-računa in jo poslal zavezancu kot potrdilo o prejemu naknadno poslanih podatkov o e-računih, vse prek naknadno vzpostavljene elektronske povezave.

K 13. členu (preveritev e-računa)

V tem členu je prejemniku e-računa omogočeno, da pri FURS preveri ali je bil e-račun potrjen.

Prejemnik lahko v roku 60 dni od izdaje e-računa z enkratno identifikacijsko oznako e-računa oziroma zaščitno oznako izdajatelja e-računa pri davčnem organu preveri ali je bil e-račun potrjen.

K 14. členu (obveznost proizvajalca, dobavitelja in vzdrževalca programske opreme)

Proizvajalec oziroma dobavitelj oziroma vzdrževalec računalniškega programa, elektronske naprave ali informacijskega sistema za izdajo računov ne sme izdajateljem računov zagotoviti ali omogočiti uporabe računalniškega programa, elektronske naprave ali informacijskega sistema, ki omogoča izdajo računov v nasprotju s tem zakonom.

K 15. členu (obveznost naročnikov k prejemanju e-računov, izdanih v skladu z evropskim standardom)

Ta člen zavezuje naročnike, da morajo prejemati e-račune domačih ali tujih poslovnih subjektov, če so e-računi skladni z evropskim standardom za izdajanje e-računov in katero koli od sintaks s seznama, ki sta določeni v vsakokratnem izvedbenem sklepu Evropske komisije, objavljenem v Uradnem listu Evropske unije v skladu z Direktivo 2014/55/EU. Ta obveznost velja tudi za e-račune podizvajalcev, ki jih svojim e-računom priloži glavni izvajalec, kadar je s pogodbo ali drugim aktom določeno, da naročnik neposredno plačuje podizvajalcu, v skladu s pogoji, določenimi v 94. členu ZJN-3.

Obveznost prejemanja e-računov, izdanih v skladu z evropskim standardom, velja tudi za e-račune, ki jih prejmejo naročniki pri javnih naročilih, katerih vrednosti brez DDV ne presegajo mejnih vrednosti, predpisanih za uporabo zakonov, ki urejajo javno naročanje, koncesije in javno-zasebno partnerstvo, če se naročnik in poslovni subjekt dogovorita o izdajanju oziroma prejemanju e-računov.

Kadar izdajatelj in prejemnik e-računa uporabljata različna standarda za e-račun, lahko ponudnik e-poti v dogovoru z izdajateljem ali prejemnikom e-računa izvede verodostojno pretvorbo e-računa iz sintakse, ki jo pripravi izdajatelj, v sintakso, ki jo sprejme prejemnik.

Ta člen ne posega v pravico naročnika, da e-račun zavrne zaradi stvarnih, pravnih ali drugih napak in pomanjkljivosti, vezanih na količino in specifikacijo ter kakovost blaga in storitev ali gradenj ali na primopredajo predmeta naročila ali na druge vsebinske razloge za zavrnitev oziroma reklamacijo računa, določene s pogodbo. Ta pravica do zavrnitve računa zaradi drugih vsebinskih razlogov je opredeljena tudi v uvodnem delu Direktive 2014/55/EU (34. točka).

K 16. členu (izdajanje e-računov potrošnikom)

Ta člen omogoča potrošnikom, da se prostovoljno odločijo, ali bodo prejeli e-račune, pri čemer lahko to voljo izrazijo s soglasjem, ki je lahko podano s posebno izjavo ali kot pogodbeno klavzula ali kot določba v splošnih pogojih poslovanja izdajatelja e-računov, s katerimi je potrošnik seznanjen in se z njimi strinja.

Potrošnik lahko kadar koli prekliče soglasje in od izdajatelja e-računa zahteva, da mu račune pošilja v papirni obliki.

Izdajatelj mora k e-računu, namenjenemu potrošniku, priložiti vizualizirano vsebino računa v PDF, TIFF ali drugem standardnem formatu, ki omogoča preprost vpogled v vsebino računa.

K 17. členu (način izmenjave e-računov in e-dokumentov)

Poslovni subjekti, naročniki in potrošniki izmenjujejo e-račune in e-dokumente prek ponudnikov e-poti ali neposredno, v skladu z dogovorom med izdajateljem in prejemnikom. V primeru neposredne izmenjave med izdajateljem in prejemnikom, morata obe strani zagotoviti pristnost izvora in ohranjanje celovitosti vsebine e-računov in e-dokumentov na enakovreden način, kot to zagotavljajo ponudniki storitev.

Zaradi posebnosti finančnega poslovanja proračunskih uporabnikov v okviru sistema EZR, morajo proračunski uporabniki e-račune in e-dokumente izmenjevati le prek UJP, ki je enotna vstopna oziroma izstopna točka za proračunske uporabnike. Izmenjava e-računov in e-dokumentov proračunskih uporabnikov se izvaja na način, določen v zakonu, ki ureja plačilne in spremljajoče javnofinančne storitve UJP, in na njegovi podlagi izdanem predpisu ministra, pristojnega za finance.

Poslovni subjekti, ki za proračunske uporabnike dobavljajo blago, izvajajo storitev ali gradnjo, morajo proračunskim uporabnikom pošiljati e-račune in e-dokumente le prek spletnega programa UJP ali prek ponudnikov e-poti, ki imajo z UJP sklenjeno pogodbo o izmenjavi e-računov. UJP na svoji spletni strani objavi seznam ponudnikov e-poti, s katerimi ima sklenjene pogodbe.

Poslovni subjekti, katerim proračunski uporabniki dobavljajo blago ali za njih izvajajo storitev, morajo e-račune proračunskih uporabnikov prejemati le prek ponudnikov e-poti, ki imajo z UJP sklenjeno pogodbo o izmenjavi e-računov. Potrošniki lahko prejmejo e-račun tudi na elektronski naslov.

K 18. členu (stroški in nadomestila za izmenjavo e-računov in e-dokumentov)

Zaradi preglednosti poslovanja in zagotavljanja konkurence zavezuje predlog zakona ponudnike e-poti, da na svojih spletnih straneh objavijo podatke o višini stroškov in nadomestil, ki jih zaračunavajo za storitve izmenjave e-računov in e-dokumentov.

UJP za proračunske uporabnike opravlja storitve izmenjave e-računov in e-dokumentov brezplačno.

UJP stroške in nadomestila za izmenjavo e-računov in e-dokumentov zaračunava v skladu s Pravilnikom o načinu izmenjave elektronskih računov prek enotne vstopne in izstopne točke pri Upravi Republike Slovenije za javna plačila (Uradni list RS, št. 32/19). Pri zaračunavanju oziroma oprostitvi plačila stroškov in nadomestil UJP se upošteva načelo vzajemnosti.

K 19. členu (hramba prometnih podatkov o izmenjavi e-računov in sintaks)

Ta člen zavezuje ponudnika e-poti, da mora hraniti prometne podatke o izmenjanih e-računih prek njegovega informacijskega sistema deset let od prejema ali pošiljanja e-računa.

Obveznost hrambe velja tudi za pretvorbe e-računa in njegovo pretvorbo, kadar ponudnik e-poti v dogovoru z izdajateljem ali prejemnikom e-računa, ki uporabljata različna standarda za e-račun, izvede verodostojno pretvorbo e-računa iz sintakse, ki jo pripravi izdajatelj, v sintakso, ki jo sprejme prejemnik.

K 20. členu (obveznosti izdajateljev in prejemnikov e-računov v zvezi s hrambo e-računov)

Poslovni subjekti morajo zagotoviti hrambo e-računov v skladu z zahtevami ZDDV-1 in predpisi, ki urejajo knjigovodsko in računovodsko poslovanje ter varovanje dokumentarnega gradiva.

UJP proračunskim uporabnikom zagotavlja uporabo storitev hrambe e-računov. Pogoji za opravljanje te storitve so določeni z Zakonom o varstvu arhivskega in dokumentarnega gradiva ter arhivih (Uradni list RS, št. 30/06 in 51/14; v nadaljnjem besedilu: ZVDAGA) in v podzakonskih predpisih na področju hrambe dokumentarnega gradiva. UJP lahko to storitev opravlja neposredno, če izpolni vse predpisane pogoje in pri državnem arhivu pridobi status ponudnika storitev e-hrambe, ali posredno, tako da v imenu in za račun zainteresiranih proračunskih uporabnikov izvede postopek oddaje skupnega javnega naročila in z izbranim ponudnikom sklene krovno pogodbo, na podlagi katere lahko posamezni proračunski uporabniki sklepajo posamične pogodbe.

Obseg in način opravljanja teh storitev ter medsebojne pravice in obveznosti UJP, ponudnika storitev e-hrambe in uporabnika teh storitev se podrobneje uredijo s pogodbo.

K 21. členu (nadzor nad izvajanjem zakona)

V tem členu so opredeljene pristojnosti UJP, FURS in Tržnega inšpektorata Republike Slovenije za nadzor na izvajanjem posameznih določb tega zakona. Nadzorni organi so hkrati prekrškovni organi, kot je opredeljeno v drugem odstavku 45. člena Zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US, 92/14 – odl. US, 32/16, 15/17 – odl. US, 73/19 – odl. US, 175/20 – ZIUOPDVE in 5/21 – odl. US), zato v tem zakonu ni potrebno urejati izrecnega pooblastila nadzornih organov za vodenje prekrškovnega postopka in izrekanje sankcij.

Pooblastila in pristojnosti FURS in TIRS pri izvajanju inšpekcijskega nadzora na terenu oziroma pri zavezancih določajo drugi zakoni, kot npr. Zakon o finančni upravi (Uradni list RS, št. 25/14) in Zakon o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 43/07 – uradno prečiščeno besedilo in 40/14).

K 22., 23. in 24. členu (prekrški)

V teh členih so urejene globe za prekrške. S predlaganimi sankcijami bo doseženo dosledno izvajanje in upoštevanje vseh obveznosti, ki jih prinaša zakon.

V 22. členu so opredeljene globe v primerih kršitev določb iz 12., 16. in 20. člena zakona, ki se nanašajo na pravne osebe, ki ne vzpostavijo elektronske povezave in ne pošiljajo podatkov izdanih e-računov davčnemu organu v predpisnem roku, ki e-računom katerih prejemniki so potrošniki ne priložijo vizualizirane vsebine e-račune ter ne zagotovijo hrambe izdanih oziroma prejetih e-računov ter potrdil o enkratni identifikacijski oznaki e-računa. V tem členu so določene tudi globe za prekrške ponudnikov e-poti, ki ravnajo v nasprotju z določbami 8., 9. in 19. člena zakona.

V 23. in 24. členu so opredeljeni hujši prekrški pravnih oseb, ki se nanašajo na kršitve v zvezi z izmenjavo e-računov v nasprotju s predpisanimi standardi ali sintaksami ter v zvezi z e-računi, ki ne vsebujejo predpisanih podatkov ter na pravne osebe, ki ne izmenjujejo izključno e-računov ali davčnemu organu ne pošiljajo podatkov e-računov za namene davčnega potrjevanja.

K 25. členu (pooblastilo za izrek globe v razponu)

V skladu z Zakonom o prekrških ta člen omogoča, da se sme za prekrške v hitrem postopku o prekršku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.

K 26. členu (izdaja podzakonskih predpisov)

V tem členu je predvideno, da minister za finance v roku šest mesecev po uveljavitvi tega zakona predpiše:

- način izvajanja nalog vodenja in upravljanja Registra e-poslovanja ter pogoje uporabe in nabor podatkov za vpis v Register e-poslovanja (tretji odstavek 5. člena zakona);
- način ustvarjanja, dolžino in obliko zapisa enkratne identifikacijske oznake e-računa in dolžino in obliko zapisa zaščitne oznake izdajatelja e-računa (četrti odstavek 7. člena zakona);
- vsebino in obliko sporočil z obveznimi podatki o e-računu iz tretjega odstavka tega člena, protokole in varnostne mehanizme za izmenjavo podatkov z davčnim organom, standardna sporočila o napakah in protokole postopkov v primeru napak ter vsebino, postopek pridobivanja in uporabo namenskega digitalnega potrdila (trinajsti odstavek 11. člena zakona).

K 27. členu (razveljavitev predpisov)

Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati določbe 1.a in 1.b člena, 15., 16., 17., 18. in 19. alineja 2. člena, 28.a člen in 34.a člen Zakon o opravljanju plačilnih storitev za proračunske uporabnike (Uradni list RS, št. 77/16 in 47/19; ZOPSPU-1), s katerimi je bil opravljen prenos Direktive 2014/55/EU.

Z dnem, ko se začnejo uporabljati določbe prvega in drugega odstavka 7. člena, 10., 11., 12., 13. in 14. člena tega zakona (12 mesecev po uveljavitvi zakona), se za poslovne subjekte, proračunske uporabnike in naročnike prenehajo uporabljati prvi, drugi in tretji odstavek 84. člena Zakona o davku na dodano vrednost (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 18/11, 78/11, 38/12, 83/12, 86/14, 90/15, 77/18, 59/19 in 72/19).

K 28. členu (začetek veljavnosti in uporabe zakona)

Ta člen ureja začetek veljavnosti in uporabe zakona.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

/

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

/

VI. PRILOGE

- osnutki podzakonskih predpisov, katerih izdajo določa predlog zakona (minimalni standardi so v prilogi 4 Navodila za izvajanje Poslovnika Vlade Republike Slovenije št. 10),
 - o Predlog Pravilnika o _____
 - o Predlog Pravilnika o _____
 - o Predlog Pravilnika o _____
-
- MSP test
- Korelacijska tabela
- Izjava o skladnosti